

Årsmelding 2017

Froland
Kommune

Innhold

Rådmannens kommentar	3
Befolkningsutvikling.....	6
Rammetilskudd og skatt	7
Momskompensasjon	7
Lån, Renter og avdrag	7
Minimumsavdrag – lån	9
Lønn og pensjon.....	10
Intern kontroll.....	11
Agder Energi	12
KOSTRA-utvikling i Froland kommune	13
Driftsregnskap.....	14
Investeringsregnskap	15
Finansielle nøkkeltall	16
Organisering	17
Virksomhetenes årsmeldinger	20
Mykland oppvekstsenter	20
Froland skole	21
Teknisk.....	28
Velferd	31
Barn og Helse.....	36
Omsorg	39

Rådmannens kommentar

Rådmannen gir innledningsvis noen overordnede kommentarer, men viser samtidig til virksomhetsledningens årsmeldinger.

Det store bildet forteller at Froland fortsatt er i en positiv utvikling. Kommunen har de senere årene hatt en befolkningsvekst som har vært betydelig høyere enn landsgjennomsnittet, bortsett fra i 2013 og 2014 da tallene stagnerte noe. Tall for 2016 og 2017 viser imidlertid at befolkningsvekst igjen har tatt seg opp og ligger nå over landsgjennomsnittet.

Per 31.12.2017 er folketallet 5 790, noe som er en økning på 77 i 2017 (mot 91 i økning i 2016). Veksten i folketallet er av avgjørende betydning for nivået på kommunens frie inntekter som er skatt og rammetilskudd. Froland er den kommune i Aust-Agder som de senere årene har hatt størst prosentvis økning. Forklaringene er sikkert mange, men tilgjengelige boligtomter og gode kommunale tjenester, gjør kommunen attraktiv. Storsatsingen ved utbyggingen på Mjølnhusmoen, samt god tilrettelegging for nye boligområder har bidratt positivt til kommunens omdømme. Befolkningsveksten har imidlertid medført press på de kommunale tjenestene som for eksempel barnehager og skoler.

I 2015 ble det klart at et nytt fengsel ville bli plassert i Froland kommune. Byggestart er planlagt våren 2018, og det skisseres oppstart av fengselet høsten 2020. Froland kommune er ansvarlig for fengselsbibliotek og fengselshelsetjenester og arbeidet med å planlegge disse tjenestene har kommet godt i gang i 2017.

Virksomheten Barn og Helse ble etablert 1. juni 2016, og hovedkontoret for denne virksomheten, Familiens hus åpnet offisielt 4. desember 2017. Måltrettet arbeid i tjenestene rettet mot barn og unge er viktig for kommunen og rådmannen tror at Familiens hus er med på å styrke denne satsningen.

Flyktningetjenesten har bosatt 36 personer i 2017, i tillegg tatt imot 6 familiegjenforente. Til sammen er det tatt imot 61 flyktninger i Froland de siste 2 årene. Flyktningene er preget av store individuelle forskjeller. Noen er familier, andre er enslige. Det er barn over og under 18 år og noen av disse går på Arendal voksenopplæring, noen går på Froland Skole, andre går i barnehage. Det er tatt imot overføringsflyktninger, via asylmottak og familiegjenforente. En veldig variert gruppe, med store forskjeller i bakgrunn, religion, nasjonalitet, språk og utdanning. Det samarbeides bredt og vidt med forskjellige organisasjoner og etater innad i kommunen og i andre kommuner. Aller mest med frivilligsentralen og biblioteket i Froland og Arendal voksenopplæring. Flyktningetjenesten er med på 2 nye prosjekter i Froland Kommune i 2018. Folk møtes er det ene, og et arbeid for å favne barn og unge etter skoletid er det andre. Flere av flyktningene er med som

ressurspersoner inn i disse prosjektene og skal være med på å drive det fram.

Kommunens ERP-system (lønn, HR, økonomi og regnskap) ble skiftet ut i årsskiftet 2016/2017. Dette har i første halvår i 2017 vært krevende ressursmessig for administrasjonen. Virksomhetene har selv sagt også fått utfordringer når kommunens største IT-system skiftes ut, men vi ser allerede nå at det nye systemet gir oss noen gevinster. Arbeidet med forbedringer av systemet har fortsatt i hele 2017 og vi er fremdeles ikke helt i mål med å utnytte alle muligheter. Men dette arbeidet fortsetter inn i 2018.

Landstinget i KS anbefalte i 2016 kommuner og fylkeskommuner å øke antall læreplasser i kommunal sektor til minst 2 per 1000 innbyggere. Det er nå i snitt 1,43 læringer per 1000 innbyggere på landsbasis. Froland kommune har i 2017 jobbet for å øke andelen læringer til minst 3 per 1000 innbyggere. Dette gjør at vi er blant de 10% beste kommunene innen dette området med våre 19 læringer ved utgangen av 2017. Dette kan vi være stolte av.

Froland kommune gikk inn i 2017 med et stramt budsjett og hvor det var lagt inn vesentlig lavere budsjetterte avsetninger enn de foregående år. Resultatet er samlet sett likevel noe svakere hva man kunne håpe på. Dessuten viser tallene at virksomhetene har fått større utfordringer, men at vi reddes av ekstraordinære inntekter. I 2015 hadde Froland kommune et netto driftsresultat på 21,9 millioner kroner og i 2016 12,9 millioner kroner. 2017 er nettodriftsresultat -3,012 millioner kroner, men etter avsetninger og bruk av tidligere avsetninger ender vi på et mindreforbruk på ca. 300.000 kroner.

Det overordnede økonomiske mål i budsjettprosessen for 2017 var å tilrettelegge driften for et resultat i balanse. Siden de to foregående år hadde bygget opp disposisjonsfond til en tilfredsstillende buffer, kunne man i 2017 tillate å ikke legge in for store budsjetterte avsetninger til fond. Gjennom regnskapsåret vil det alltid oppstå endrede forutsetninger og det er nødvendig å ha en buffer som kan ta høyde for dette. At Froland kommune over en treårs periode klarer å opparbeide seg en økonomisk buffer på ca. 33 millioner kroner gjør at kommunen nå har hatt en fleksibilitet som kan gjøre fremtidige endringer i kommunens rammebetingelser bedre. Det signaliseres fra politisk hold at det er ønskelig å iverksette noen tidsavgrensede tiltak med noen av disse midlene. Endringer i kommunenes inntektssystem og økonomiske rammebetingelser ellers har gitt negativt utslag for Froland kommune i 2017, og ytterligere endringer kan fortsatt komme. Den opparbeidede økonomiske buffer bør, etter Rådmannens oppfatning imidlertid ikke benyttes til å utvide kommunens driftsnivå på kort sikt, men således være avsatt til å kunne skape fleksibilitet, forutsigbarhet og nødvendig tid til å kunne takle en eventuell større omstilling i fremtiden.

Pensjonskostnadene for kommunen er en utfordring i forhold til å finne korrekt budsjettnivå og flere forhold påvirker den endelige kostnad i regnskapet. Det kan nevnes lønnsoppgjør, reguleringspremie og aktuarberegning i januar etter regnskapsåret. Pensjonsberegningene for 2017 viser imidlertid at budsjettberegningen stemmer godt overens med regnskapet.

Kommunen er pålagt å betale et minimumsbeløp i avdrag på gjeld. I 2017 var det etter beregning av minimumsavdrag et avvik på kr 60.811. Differansen mellom pliktig minimumsavdrag og for lite innbetalte avdrag blir avsatt som kortsiktig gjeld og vil bli betalt som ekstraordinært avdrag i 2018.

Avslutningsvis ønsker rådmannen berømme den innsats de ansatte legger ned for å fremdeles kunne holde et høyt nivå på de kommunale tjenestene selv om våre rammebetingelser har blitt noe forverret det siste året. Vi skal være stolte av kommunen vår og vite at vi gjør en forskjell for svært mange mennesker.

Politiske mål og prioriteringer

Froland kommunestyre etablerte i forbindelse med budsjettprosessen 2014 mål, prioriteringer og tiltak som skal være styringsindikatorer for kommunens virksomheter. Dette utgjør et supplement til det enkelte partis lokalpolitiske program. Virksomhetene gjør i sine årsmeldinger rede for i hvilken grad man har oppnådd resultater i henhold til disse indikatorene.

Følgende hovedmål er etablert:

Det skal legges til rette for at kommunen kan oppnå en folketallsøkning høyere enn landsgjennomsnitt.

Tiltak:

- Videreføre Froland som en attraktiv og god kommune som ivaretar fellesskapet og den enkelte innbyggers behov for kommunale tjenestetilbud på en balansert og tilpasset måte, innenfor sentrale fastlagte rammevilkår.
- Gjennomføre tiltak og utøve de tjenestetilbud som er lagt til grunn i herværende budsjett- og økonomiplan.
- Videreføre og legge til rette for utvikling av kommunens sentrumstilbud i Osedalen, kommunale og private, tilpasset innbyggernes etterspørsel og behov. Samtidig legge til rette, og utvikle tilbud, tilpasset etterspørsel og behov i kommunens øvrige bygger.
- I samarbeid med private aktører til enhver tid å tilby arealer for en differensiert boligbygging (enebolig, rekkehus og leiligheter) tilpasset etterspørselen.
- I samarbeid med private aktører til enhver tid å tilby arealer for næringsarealer tilpasset etterspørselen.

Netto driftsresultat

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) omtaler netto driftsresultat som hovedmål for økonomisk balanse i kommuner og fylkeskommuner. Utvalget har tidligere anbefalt at netto driftsresultatet over tid skulle ligge på om lag 3% av driftsinntektene. Dette tallet ble imidlertid endret til 1,75% fra 2014 på grunn av en endring i regnskapsforskriftene. Endringen gikk på at momskompensasjon ikke lenger skulle inntektsføres i driftsregnskapet, for så å overføres til investeringsregnskapet, men nå føres direkte i investeringsregnskapet. Kravet kan variere fra kommune til kommune, særlig avhengig av graden av lånefinansiering i den enkelte kommunene. Kommunesektoren klarer ikke alltid å oppfylle målet om det anbefalte netto driftsresultatet. Dette innebærer at kommunesektoren får avsatt for lite egenkapital til investeringer og dermed i økende grad må lånefinansiere investeringene.

I utgangspunktet skal netto driftsresultat vise om kommunelovens krav er oppfylt:

Netto driftsresultat skal dekke renter avdrag på lån og nødvendige avsetninger, nødvendige avsetninger til bundne driftsfond og inndekking av tidligere års underskudd.

Netto driftsresultat kan også brukes til å finansiere investeringer i investeringsregnskap eller avsettes til disposisjonsfond.

Regnskap 2017 for Froland kommune viser et negativt netto driftsresultat på 3,012 millioner kroner, tilsvarende -0,70% av driftsinntektene. Netto driftsresultat var budsjettert til 4,633 millioner kroner i opprinnelig budsjett og 1,029 millioner kroner i regulert budsjett (Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene var 2,93% i 2016, 5,25% i 2015, -0,1% i 2014, 4,36% i 2013).

Regnskapsresultatet

Froland kommunen har i 2017 et negativt netto driftsresultat og et dårligere resultat enn TBU sin anbefaling. Resultatet påvirkes av tilknyttet fond som forvaltes av kommunen, men hvor mindre- og merforbruk kan dekkes av fondsdisponeringer.

De vesentligste transaksjonene knyttet til bruk av fond er som følger (i millioner kroner):

Kommunens næringsfond	-0,352
Regional næringsfond	-0,522
Fond helsestasjon	-0,540
Konsesjonskraftinntekt	0,324
Vann/avløp/renovasjon/feiling/slam	-0,679
Lokalt viltfond	0,073
Ekstra vedlikeholdsmidler	-0,695

Regnskapet er avsluttet etter budsjett- og regnskapsforskriftene som gjelder fra 1.1.2001 med senere endringer. Fra og med 2002 gjelder også ny forskrift for regnskapsføring av pensjoner i

kommuneregnskapet. Kontoplan er tilrettelagt for KOSTRA (kommunal og statlig rapportering). Obligatoriske oppstillinger og noter er utarbeidet og følger regnskapsdokumentet.

Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling og alderssammensetning er avgjørende for kommunens frie inntekter som er rammetilskudd og skatt. Kommunen hadde en økning av folketallet gjennom 2017, fra 5.713 til 5.790 innbyggere. Økningen er på ca. 1,35 %, mens det på landsbasis har vært en økning på ca. 0,7 %. I tillegg til alderssammensetning er det avgjørende at folketallet minst har samme utvikling som landsgjennomsnittet. Det var folketallet per 1.7.2016 (5.673) som var grunnlag for beregning av rammetilskudd og skatt for 2017.

Befolkningsutviklingen de senere år

Dato	Befolkning	Økn. Fra året før
1.1.2008	4853	N/A
1.1.2009	4896	43
1.1.2010	5002	106
1.1.2011	5127	125
1.1.2012	5257	130
1.1.2013	5425	168
1.1.2014	5486	61
1.1.2015	5532	46
1.1.2016	5618	86
1.1.2017	5713	95
1.7.2017	5770	
1.10.2017	5788	
1.1.2018	5790	77

Rammetilskudd og skatt

Skatteinntekter/rammetilskudd

Budsjetterte skatteinntekter er oppført med 123,710 millioner kroner, mens det er innbetalt 126,994 millioner kroner – en merinntekt i skatteinntektene på 3,284 millioner kroner.

Rammetilskuddet er budsjettert med 180,817 millioner kroner, mens det er innbetalt 182,813 millioner kroner, en merinntekt på 1,996 millioner kroner. Ved budsjettbehandling er det lagt til grunn prognosene i statsbudsjettet for 2017. Disse prognosene er endret gjennom året, først i forbindelse med kommuneproposisjonen i mai og statsbudsjettet i oktober. Opprinnelig budsjett var samlet 305,873 millioner kroner, mens regnskapet viser 309,808 millioner kroner. En økning i frie inntekter på 3,953 millioner kroner.

Momskompensasjon

Det er inntektsført 16,502 millioner kroner i momskompensasjon, herav gjelder 10,441 millioner kroner momskompensasjon påløpt i driftsregnskapet. Momskompensasjon på driftsutgiftene viser en mindreinntekt i forhold til budsjett på 1,163 millioner kroner.

Lån, Renter og avdrag

I henhold til kommunens finansreglement skal administrasjonen gi en kort oversikt over gjeldsportefølje og plasseringsportefølje. Kommunens gjeldsportefølje per 31.12.17 er på til sammen 692,971 millioner kroner. Kommunen har i sin balanse stående 110,569 millioner kroner i ubrukte lånemidler.

Konto	Kontobeskrivelse	Beløp
24519300	Lån Kommunalbanken 2010 (20100043)	50 496 639
24519310	Lån Kommunalbanken 2010 (20100426)	19 992 860
24519320	Lån Kommunalbanken 2010 (201000716)	40 971 080
24519321	Lån Kommunalbanken 2013 (20130208)	61 249 330
24519322	Lån Kommunalbanken 2014 (20140386)	68 272 560
24519323	Lån Kommunalbanken 2015 (20150572)	103 873 770
24519499	Lån Husbanken NIDELVVEIEN BORETTSLAG (11511131)	700 692
24541500	Lån KLP 2006/2007 (83175031793) - fast	13 371 394
24541510	Lån KLP 2009 (83175032897) - fast	40 127 807
24541511	Lån KLP 2012 (83175284330) - fast	33 089 767
24541512	Lån KLP 2014 (83175339992) - flytende	57 085 554
24519324	Lån kommunalbanken 2016	40 793 340
24541513	Lån KLP 2017 (83175535864) - flytende	66 690 000
24519427	Startlån - Husbanken 2017 (11537597)	9 733 328
24519411	Startlån - Husbanken (11491121) - IR	1 662 592
24519412	Startlån - Husbanken (114953938) - IR	2 155 514
24519413	Startlån - Husbanken 2007 (11503693) - IR	2 874 972
24519414	Startlån - Husbanken 2005 (11497263) - IR	286 038
24519416	Startlån - Husbanken 2006 (115007221) - IR	1 254 348
24519418	Startlån - Husbanken 2008 (115059180) - IR	5 425 000
24519419	Startlån - Husbanken 2009 (11508785) - IR	4 684 530
24519420	Startlån - Husbanken 2010 (115128258) - IR	7 000 000
24519421	Startlån - Husbanken 2011 (115166589) - IR	9 810 738
24519422	Startlån - Husbanken 2012 (115202137) - IR	8 156 652
24519423	Startlån - Husbanken 2013 (11524484) - IR	8 499 997
24519424	Startlån - Husbanken 2014 (11528971) - IR	11 424 127
24519425	Startlån - Husbanken 2015 (115318612) - IR	11 967 625
24519426	Startlån - Husbanken 2016 (115348310) - IR	11 320 528
Sum		692 970 782

Av den totale låneporteføljen gjelder 96,256 millioner kroner startlån til videre utlån som er selvfinansierende. Videre er 96,247 millioner kroner knyttet til selvkostområdene, vann, avløp, renovasjon, slam og feiing og finansieres gjennom de brukerbetalingene kommunen krever inn. Av den totale låneporteføljen er fem lån fastrentelån, totalt 231,256 millioner kroner.

Kommunen skal ved plassering og forvaltning av ledig likviditet:

- Til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende betalingsforpliktelser
- Søke å oppnå høyest mulig avkastning, gitt forutsetningen om lav finansiell risiko

Finansreglementet gir anledning til å plassere midlene i markedet for obligasjoner og aksjefond. Det er ikke gjort

noen spesielle vurderinger av plassering av kommunens finansielle aktiva. Bortsett fra at det er opprettet en innskuddskonto for særvilkår i Sparebanken Sør er alle midlene plassert i Sparebanken Sør, Froland til en rente

som følger NIBOR (3 mnd.) + 0,7 %. Per 31.12.17 var innskuddet på 186,445 millioner kroner, herav 9,198 millioner kroner på egen konto for skattetrekk.

Eksterne finansinntekter og utgifter (i hele tusen)

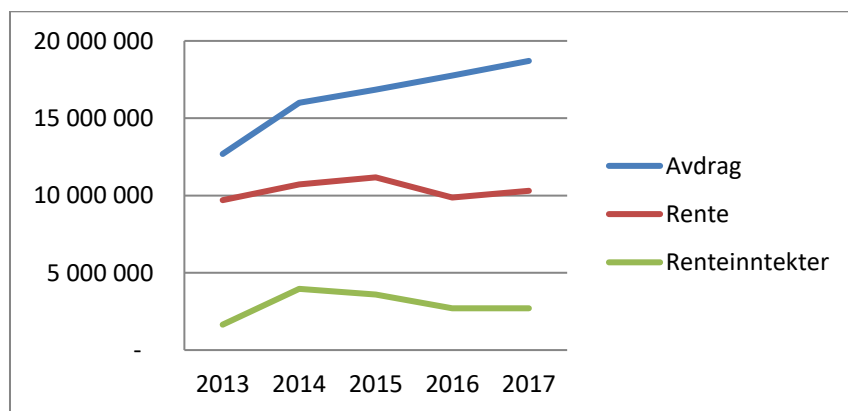
	Regnskap 2017	Budsjett 2017
Renteinntekter og utbytte	-15 102	-15 714
Mottatte avdrag på utlån	-68	-260
Renteutgifter og låneomkostninger	11 878	12 191
Utlån	81	243
Avdrag på lån	18 705	19 384

Resultat eksterne finanstransaksjoner	15 494	15 844
--	---------------	---------------

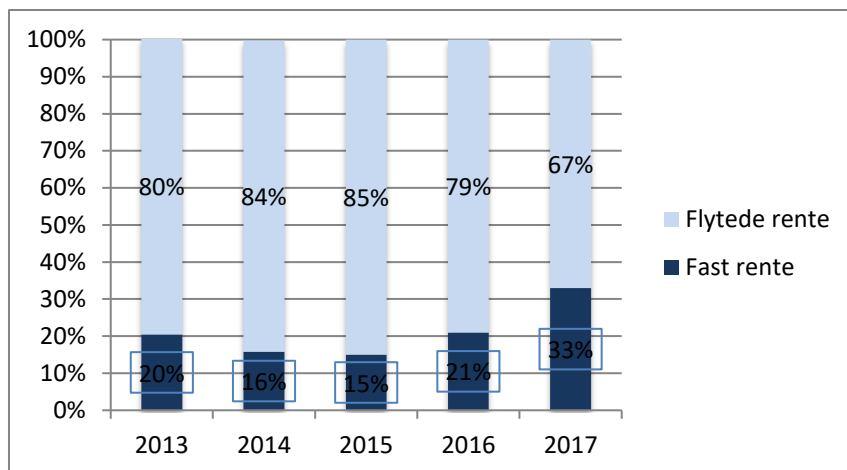
Norges Banks styringsrente:

Dato	%
14.03.2012	1,50
05.12.2013	1,50
23.10.2014	1,50
11.12.2014	1,25
20.02.2015	1,25
19.06.2015	1,00
17.12.2015	0,75
23.06.2016	0,50
15.12.2016	0,50
14.12.2017	0,50

Utvikling av avdrag, renter og renteinntekter 2013 - 2017

Utvikling mellom fast og flytende rente

Minimumsavdrag – lån

Beregning av kontrollgrense avdrag

KL § 50 nr. 7 a: "Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte"

Det er to standarder for utregning av minimumsavdrag, forenklet modell og regnearkmodell. Froland kommune bruker forenklet modell, denne anbefales av NKRF (Norges Kommunerevisorforbund).

Beregningene viser at kommunen betalte mindre i avdrag enn det som er lovens minimumskrav – 60.811 kroner (ekskl. etableringslån/startlån). Dette beløpet ble utgiftsført og vil bli betalt som et ekstraordinært avdrag i 2018. Se note 5 til regnskapet. I 2014 ble det betalt 2,569 millioner kroner for mye. Det ble høsten 2013 vedtatt i Kommunestyret at kommunen skulle tilpasse sine avdrag etter minste lovlige avdrag. Dette har vært gjennomført i så stor grad det har vært mulig gjennom ekstraordinære avdrag og endringer i nedbetalingsplaner. Når kommunen betaler ned sine lån på kortere tid enn antall år for avskrivning, vil kommunen over tid ha en større handlefrihet. Dette var en bevisst strategi tidligere år og en forutsetning som kommunestyret la lagt til grunn ved budsjettbehandlingen. Konsekvensene kunne da være at kommunen pådro seg underskudd enkelte år. Nye lån opptas imidlertid nå med en gjennomsnittlig avdragstid beregnet etter den avskrivningstid som regnskapsforskriftene fastsetter.

Lønn og pensjon

Lønn

Lønnsutgiftene er i 2017 samlet på 291 millioner kroner, inkl. sosiale kostnader. Dette utgjør 61,4% av kommunens samlede utgifter. Tilsvarende tall i 2016 var 266 millioner kroner som tilsvarte 61,2% av samlede utgifter. Etter at budsjettreguleringer var foretatt gjennom året er regulert budsjett til lønn og sosiale utgifter på 271,8 millioner kroner. Lønnsutgiftene må alltid ses sammen med lønnsrelaterte refusjoner som f.eks. sykepenger og fødselspenger. Det er inntektsført 11,457 millioner kroner i refusjon fra NAV, mot 0 i budsjettet. Dersom man ser lønn og refusjoner fra NAV i sammenheng, er det et merforbruk på ca. 7,7 millioner kroner i 2017. Det er da ikke hensyntatt andre lønnsrelaterte refusjoner.

Pensjon

Kommunal- og regionaldepartement fastsatte 09.12.2002 ny § 13 i forskrift av 15.12.2000 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Forskriftene er senere blitt endret med virkning fra og med regnskapsåret 2005. Paragrafen gjelder regnskapsføring av pensjoner.

Forskriften innebærer to viktige endringer i regnskapsføringen av pensjonskostnader:

- Den innbetalte premien til pensjonsleverandøren ikke er lenger å betrakte som årets samlede pensjonsutgift i regnskapet.
- Det skal føres pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler i kommunens balanse.

Forskriften gjelder både KLP og Statens pensjonskasse. Etter denne forskriften skal det kostnadsføres i driftsregnskapet de beløp som fremkommer på aktuaroppgaven fra KLP og SPK. Etter forskriften er det i driftsregnskapet inntektsført 2,682 millioner kroner i premieavvik. Akkumulert premieavvik i balansen fordeles over 15 år for årene før 2012, over 10 år for 2012 og 2013 og over 7 år fra og med 2014

Nedenstående tabell viser regnskapsførte premieavvik for årene 2008-2017:

(i hele 1000)

2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
-2 682	1 034	2 705	-4 796	-22	247	-430	-1 887	578	-2 556

For årene 2002-2017 har kommunen opparbeidet seg akkumulert premieavvik på 13,456 millioner kroner. Etter tidligere forskrifter ville betalt pensjonstilskudd blitt utgiftsført og medført høyere driftsutgifter for kommunen. Da premieavviket hvert år pleier å øke for landets kommuner, må det forventes at det vil komme nye forskrifter på dette området. For 2017 ble det budsjettet med et avvik på 7,061 millioner kroner som inntekt, mens regnskapet viser 2,682 millioner kroner som inntekt.

Intern kontroll

Intern kontroll defineres i videste forstand som en prosess, iscenesatt og gjennomført av foretakets (kommunens) styre, ledelse og ansatte. Den utformes for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innen følgende fagområder:

- Målrettet effektiv og hensiktsmessig drift
- Pålitelig intern og ekstern regnskapsrapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler samt interne retningslinjer

Rådmannens oppgaver og myndighet

I henhold til KommuneLOV §23 defineres administrasjonssjefens/ rådmannens oppgaver og myndighet slik:

- Administrasjonssjefen er den øverste leder for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret eller fylkestinget fastsetter.
- Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Etter KommuneLOV er det ikke formelle krav om innhold til internkontrollen. Kommunene bør imidlertid se til prinsipper for god forvaltningsskikk og god praksis for internkontroll. Det bør etableres et internkontrollsystem som er etterprøvbart og som bidrar til at man er i stand til å føre betryggende kontroll med virksomheten.

Rådmannen har som mål å etablere et nytt overordnet strategidokument for styring og internkontroll i 2018. Dette skal være et dokument som beskriver organisasjonen og hvordan denne styres. Hensikten med et slikt strategisk dokument er å sikre at kommunen når sine mål. Det er en nær sammenheng mellom delegasjon og ledelse, kvalitetsutvikling og internkontroll.

Kommunen er regulert av mange lover og forskrifter innenfor de enkelte fag og sektor. Mye av dette lov- og regelverket omhandler også krav om internkontroll.

Oppfølging av konkret lovverk knyttet til den enkelte sektor er tillagt den enkelte Virksomhetsleder. Som ansvarlig for kommunen skal rådmannen sikre at virksomheten drives i samsvar med gjeldende krav.

Intern kontroll i Froland kommune

Kontrollaktiviteter består vanligvis av to hovedelementer; en beskrivelse av kontrollaktiviteten og hvordan den skal gjennomføres, samt den faktiske gjennomføringen av aktiviteten. Valg av tiltak og tilhørende kontrollaktiviteter

skal skje på bakgrunn av en vurdering av kostnad i forhold til nytte.

I Froland kommune har vi som mål å samle det meste av felles dokumentasjon/håndbøker i kommunens intranettløsning (Ansattportal) mens dokumentasjon knyttet til det enkelte fagområde er i stor grad koplet mot det eller de aktuelle fagsystemer som benyttes.

Gjennom interne håndbøker med regler og veiledninger skal vi sikre at gjeldende lov og regelverk følges og at kommunen har en ensartet praksis.

Felles håndbøker, rutiner og regler omfatter alle de strategiske dokumenter, håndbøker og regler som er felles for hele virksomheten. Fagspesifikke håndbøker, regler og rutiner er utarbeidet spesielt for det enkelte fagområde.

Oppfølging av virksomheten gjennom planlagte internkontroll prosjekter er et viktig verktøy for å sikre at driften er i samsvar med gjeldende lover og regler eller interne retningslinjer. Gjennomgang av beredskapsplan, informasjonssikkerhetsstrategi og fokus på rutinebeskrivelser er noen av internkontrolltiltakene som rådmannen har etablert for å stimulere til aktivt forbedringsarbeid, samt å sikre betryggende kontroll i kommunen. Gevinsten ligger i den mulighet som arbeidet gir til læring og utvikling av tjenestene.

Informasjonssikkerhet

Froland kommune hadde i 2013 tilsyn ift. informasjonssikkerhet. Dette har gjort at vi nå har stort fokus på informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet betyr i korthet at vi må ha systemer og rutiner som ivaretar tre viktige hensyn: Konfidensialitet, Integritet og Tilgjengelighet.

Det arbeides med å etablere en overordnet strategi for informasjonssikkerhet som skal beskrive hvordan Froland kommune ser informasjonssikkerhet som en del av daglige prosesser og hvor holdninger er avgjørende. Operativt og kontrollerende ansvar for informasjonssikkerhet skal integreres i ordinær linjeorganisasjon med klare ansvarsforhold. Det er etablert et sikkerhetsforum i samarbeid med de andre eierne i IKT-Agder-samarbeidet.

Ledelsen skal årlig ha gjennomgang av status for informasjonssikkerhet. Det tas sikte på at det utarbeides rapport fra ledelsens gjennomgang som beskriver endringer i lovverk eller organisasjon, hendelser, avvik og tiltak.

Holdningsskapende arbeid er nøkkelen for å oppnå god informasjonssikkerhet. Froland kommune jobber med å etablere et informasjonsopplegg rundt informasjonssikkerhet som skal distribueres til alle ansatte i kommunen. Datatilsynet er tilsynsmyndighet og har også utarbeidet en rekke veiledninger som vil bli gjennomgått.

Beredskap

I forbindelse med kommunens beredskapsarbeid er det også krav til gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyser. I henhold til Lov om Kommunal beredskapsplikt §14 skal Risiko- og sårbarhetsanalysen oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling, plan- og bygningsloven § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

I Forskrift om kommunal beredskapsplikt §2 er krav til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse beskrevet: Kommunen skal gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen. Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal forankres i kommunestyret.

Beredskapsplanen for Froland kommune skal revideres i 2018. Denne skal inneholde oppdaterte planer, tiltakskort og varslingslister for kommunens kriseberedskap. Det er et mål at man raskt og enkelt skal finne den informasjonen man trenger når en akutt og uønsket situasjon, krise eller katastrofe inntreffer.

I krisesituasjoner har rådmannen og ordføreren fullmakter til å iverksette de kommunale tiltak som er nødvendige. Den kommunale kriseledelsen arbeider alltid som et supplement til de ordinære redningsressursene; politi, brann, ambulanse, sivilforsvar og evt. forsvar.

Ansvar for beredskap ligger i linjen. All kriseledelse skal gjennomføres på lavest mulig nivå og nødvendige tiltak

skal normalt gjennomføres i samsvar med gjeldende beredskapsplaner for beredskapen i de forskjellige utøvende enhetene.

Intern kontroll/avviksbehandling

Den enkelte virksomhetsleder er delegert ansvar for at det er etablert rutiner på eget tjenestested og at det er etablert mekanismer/systemer for intern kontroll med egen virksomhet. Beredskapsansvarlig har på vegne av rådmannen ansvar for å ha tilsyn med tjenestene i forhold til at de har etablert en tilfredsstillende beredskap.

Kommunerevisjonen foretar selvstendige revisjoner, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget er kommunestyrets øverste kontrollorgan. Kommunerevisjonen rapporterer til Kontrollutvalget.

Agder Energi

Inntektsføringen baserer seg på 607 millioner kroner i utbetaling slik som eierkommunene har forutsatt og som selskapets generalforsamling har vedtatt for 2014. Utbetalingen på 607 millioner kroner er å betrakte som utbytte som skal inntektsføres i driftsregnskapet. Avsetning for eierutlegg er 2,250 millioner kroner slik at netto utbetalt utbytte er 604,750 millioner kroner. Froland kommune har inntektsført 10,666 millioner kroner i utbytte fra AE. Dette er noe lavere enn mottatt utbytte for 2016 som var på 11,604 millioner kroner.

KOSTRA-utvikling i Froland kommune

	2013	2014	2015	2016	2017
Finansielle nøkkeltall					
Bto driftsres. i % av Bto driftsinnt.	2,5	-2,1	3,6	1,6	-2,2
Nto driftsres. i % av Bto driftsinnt.	4,4	-0,1	5,3	2,9	-0,7
Frie inntekter i kr per innb.	47 771	49 768	50 539	52 411	53 507
Langsiktig gjeld i % av Bto driftsinnt.	225	259	253	254	256
Nto lånegjeld i kr per innb.	67 052	69 338	74 118	78 728	83 966
Prioritering					
Nto driftsutgifter per innb. 1-5 år i kr, Bhgr	102 148	131 897	119 592	136 765	148 745
Nto driftsutg. til skole per innb. 6-15 år	102 306	101 438	106 496	106 318	105 869
Nto driftsutg. pr. innb. i kr, komm.helsetj.	1 681	1 889	1 796	1 939	2 329
Nto driftsutg. pr. innb. i kr, pleie- og omsorgtj.	13 450	12 846	13 007	15 256	17 893
Nto driftsutg. til sosialtj. pr. innb. 20-66 år	3 277	4 171	4 879	4 025	164
Nto driftsutg. per innb. 0-17 år, barnevernstj.	7 125	8 208	7 624	7 418	7 065
Nto driftsutg. til adm. og styring i kr. pr. innb.	5 962	5 886	4 666	4 977	6 098
Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 år med Bhgplass	86,6	88,5	88,9	87,1	88,0
Andel elever i skolen med spes.und.	11,7	10,7	11,0	11,0	11,7
Legeårsverk pr 10 000 innb., komm.helsetj.	10,9	10,7	12,1	12,3	11,7
Fysioterapiårsverk per 10 000 innb., komm.helsetj.	7,3	6,7	6,6	8,3	8,2
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinst.	100	100	100	100	100
Andel innb. 80 år og over som er beboere på inst.	15,4	16,6	14,8	13,4	15,6
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innb.ne 20-66 år	5,9	6,1	5,2	4,6	4,2
Andel barn med barnev.tilt. ift. innb. 0-17 år	7,3	7,8	6,3	7,3	7,8
Komm.t disponerte boliger per 1000 innb.	16	14	12	11	3
Produktivitet/enhetskostnader					
Korr Bto driftsutg. i kroner per barn i Komm. Bhg	130 686	166 447	166 306	187 395	197 075
Korr Bto driftsutg. til skole/lokaler/skyss per elev	98 832	98 975	101 686	105 252	106 090
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	16,5	20,3	21,6	17,2	17,0
Korr Bto driftsutg pr. mottaker av hjemmetj.	143 718	139 804	140 649	146 160	201 090
Korr Bto driftsutg., institusjon, pr. Komm. plass	869 886	957 864	1 064 045	1 064 045	1 133 372
Årsgebyr for vannforsyning	4 006	3 805	3 550	3 806	3 616
Årsgebyr for avløpstj.	4 364	4 267	4 438	4 830	5 091
Årsgebyr for avfallstj.	2 760	2 857	2 914	3 214	3 214
Bto. dr.utgifter i kr pr. km Komm. vei og gate	76 482	90 575	70 037	99 646	110 037

Driftsregnskap

Totale utgifter øker med 51,791 millioner kroner i forhold til opprinnelig budsjett, mens inntektene øker med 37,441 millioner kroner. Brutto driftsresultat er et negativt beløp på 10,122 millioner kroner. Brutto driftsresultat i prosent av driftsinntekter er -2,2 %.

Kommunen har gjort seg avhengig av finansinntekter, først og fremst gjelder det utbytte fra Agder Energi AS. Regnskapet er hovedsakelig saldert ved merinntekter på skatt og rammetilskudd og bruk/avsetning til disposisjons- og bundne fond.

Netto driftsrammer for hver virksomhet

Virksomhet	Regnskap	Budsjett	Avvik
10 - Administrasjonen	28 874 466	30 430 742	1 556 276
30 - Froland skole	71 326 959	69 809 018	-1 517 941
35 - Mykland oppvekstsenter	6 105 144	5 688 172	-416 972
40 - Kultur	8 969 855	8 881 909	-87 946
50 - Teknisk	32 355 221	34 164 407	1 809 186
60 - Velferd	61 249 557	61 219 788	-29 769
70 - Barn og helse	64 575 974	64 318 089	-257 885
80 - Omsorg	57 341 300	55 825 992	-1 515 308
90 - Finans	-330 798 477	-330 338 117	460 360

Investeringsregnskap

Samlede investeringsutgifter i 2017 er 59,254 millioner kroner. Det vises til oppstillingen "Økonomisk oversikt investering" i regnskapsdokumentet. Kommunestyret vedtok i møte 10/4-08 et reglement for investeringsprosjekt. Hovedelementene i reglementet er at det for hvert prosjekt skal være en prosjektansvarlig som skal ha ansvar for løpende rapportering, samt en sluttmelding til kommunestyret. I 2011 kom det dessuten en ny forskrift eller veileder for investeringsbudsjett/regnskap.

Det er tilrettelagt for prosjektrengnskap på de enkelte prosjekt. Investeringsregnskapet for 2017 gir et godt grunnlag for vurdering av prosjekt som skal videreføres i 2018 og dette arbeidet skjer i samarbeid med

prosjektledere og virksomhetsledere. Prosjektbudsjett blir ikke periodisert over år. Dette gjør at det kan fremkomme større avvik mellom budsjett og regnskap for de ulike prosjektene. Totalbudsjett for et prosjekt vil budsjetteres i første prosjektår, og ubrukt prosjektbudsjett fra avsluttede regnskapsår vil bli overført til det etterfølgende regnskapsår.

De største prosjektinvesteringene i 2017 relaterer seg til kjøp av bygg til Mølla, kjøp og innredning Familiens hus og nytt renseanlegg Neset.

Startlån til videre utlån er regnskapsført med 10 millioner kroner.

Finansielle nøkkeltall

	2017	2016	2015	2014
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-2,18	1,33	3,56	-2,07
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-0,65	2,92	5,25	-0,10
Brutto investeringer i % av brutto driftsinntekter	12,87	17,12	17,24	12,42
Egenfinansiering av investeringer				
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	149,31%	145,48%	145,54%	149,73%
Lånegjeld pr innbygger	119 684	111 921	108 108	109 174
Lånegjeld pr innbygger, korrigert for utlån og ubrukte lånemidler	83 983	78 727	74 118	69 337
Frie inntekter pr innbygger	59 081	57 115	55 192	53 372
Likviditetsgrad 1	4,26	4,90	3,18	4,47
Likviditetsgrad 2	4,00	4,56	2,96	3,25
Egenkapitalandel (EK/Totalkapital)	16,63	17,20	17,67	15,7
Gjeldsgrad (Gjeld/EK)	5,02	4,80	4,66	5,37
Arbeidskapital				
Sum omløpsmidler	228 752 277	194 034 526	210 628 232	215 080 588
- kortsiktig gjeld	53 720 794	39 598 490	66 233 198	48 073 735
= Arbeidskapital	175 031 483	154 436 036	144 395 034	167 006 853

Forklaringer

Likviditetsgrad

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgraden. Nøkkeltallet forteller noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Det er to nøkkeltall:

Likviditetsgrad 1

Denne tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene. Her bør nøkkeltallet være større enn 2, fordi noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide.

Likviditetsgrad 2

Denne tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1.

De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank, og markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler, og som raskt kan omgjøres i kontanter.

Soliditet; Egenkapitalandel og gjeldsgrad

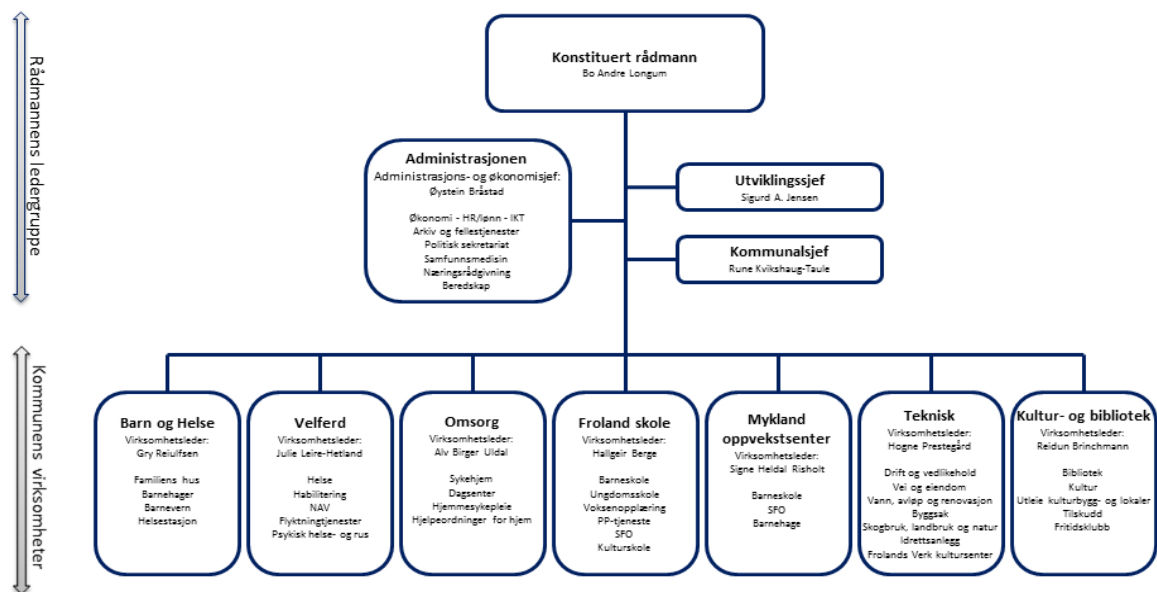
Begrepet soliditet kan forklare kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalandel gir informasjon om soliditeten. Egenkapitalandel gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalandel, desto bedre er soliditeten.

Organisering

Froland kommune er organisert i en flat struktur med sju virksomheter. Rådmannen har en kommunalsjef for oppvekst og en utviklingssjef. Hver virksomhet har et selvstendig ansvar innen sitt område, både når det gjelder det faglige, personellmessige og administrative.

Organisasjonskart

Den enkelte virksomhetsleder gir i sin årsmelding kommentarer til virksomhetens drift i 2017. Rådmannens stabsfunksjoner ivaretas av Administrasjonen.

Likestilling

Ihht kommunelovens § 48,5 ledd, skal det redegjøres for kommunens faktiske tilstand vedrørende likestilling mellom kjønnene, og hvilke iverksatte og/eller planlagte tiltak som er eller vil bli gjennomført for å fremme likestilling. Det jobbes kontinuerlig for å opprettholde en god balanse mellom kvinner og menn i alle funksjoner i kommunen. De senere år har både andelen menn i

tradisjonelle kvinnedominerte funksjoner og kvinner i tradisjonelle mannsdominerte funksjoner økt. Det anses ikke å være nødvendig å iverksette konkrete tiltak for å korrigere balansen mellom kjønnene.

4 av 7 virksomhetsledere er kvinner.

Sykefravær

Sykefraværet i Froland kommune var i 2017 7,74 %.

Dette fordeler seg slik:

Kort/lang

	Fraværs%	Korttids%	Langtids%
1.kvartal	7,23	1,88	5,35
2.kvartal	6,01	1,27	4,74
3.kvartal	7,88	1,51	6,37
4.kvartal	8,67	1,67	7,00
2017	7,47	1,60	5,87

Kjønn

	Fravær	Kvinner	Menn
2017	7,47	8,48	3,98
1.kvartal	7,23	8,38	3,22
2.kvartal	6,01	7,32	1,52
3.kvartal	7,88	8,66	5,23
4.kvartal	8,67	9,45	5,91

Virksomhet

	2017	1.kvartal	2.kvartal	3.kvartal	4.kvartal
Administrasjonen	4,08	6,15	3,41	0,82	4,89
Barn og Helse	8,44	7,13	5,48	9,69	11,85
Froland skole	4,87	4,25	3,26	3,77	7,63
Kultur	1,35	0,38	0	3,1	1,98
Mykland Oppvekstsenter	15,5	31,79	11,31	6,61	,11,57
Omsorg	7,29	8,57	8,06	6,65	5,73
Teknisk	6	3,63	4,47	9,39	6,89
Velferd	12,78	11,55	10,5	15,46	13,63
Froland kommune	7,47	7,23	6,01	7,88	8,67

Nytt ERP-system

2017 har vært året der man tok i bruk det nye ERP-systemet. Administrasjonen har brukt vesentlige ressurser på opplæring, og systemet har blitt godt mottatt av brukerne.

«Verktøykasse» for ansatte og ledere

Det jobbes kontinuerlig med oppdatering av verktøy som rutinebeskrivelser, skjema, brukerveiledninger og oversikter som skal være til hjelp i de daglige administrative arbeidsoppgaver for ansatte og ledere. Rammestruktur er på plass, og innhold og underliggende dokumenter blir fortløpende ajourholdt.

KS Personalhåndbok

KS Personalhåndbok ble tatt i bruk. KS holder personalhåndboken løpende oppdatert i forhold til lover og regler.

Det er også en lokal del av personalhåndboken som omhandler ting som er spesielt for Froland kommune.

AktivAnsatt

Froland kommune ønsker å benytte de flotte mulighetene i Frolandia til å stimulere sine ansatte til økt fokus på helse og fysisk aktivitet gjennom tiltaket **AktivAnsatt**.

Her er det mulig å svømme, trene på individuell basis eller i gruppe, dessuten er det mulig å sykle.

Kvalifiserte trenere står klar til å hjelpe og motivere til ekstra innsats.

Dialogplassen

Dette er en arena der ledere kan få hjelp til oppfølging av ansatte; sykemeldte og annen personaloppfølging.

Det tas også opp aktuelle tema som det ønskes mer informasjon om, og det hentes da inn eksperter som kan formidle dette. Det settes av minst 2 timer hver måned, der bedriftshelsetjeneste, NAV arbeidslivssenter, NAV lokalt, HR, hovedverneombud og hovedtillitsvalgte kan bidra med råd og hjelp. Det settes opp en møteplan for hvert halvår slik at møtetidspunktene er kjent for lederne.

Seniorpolitiske tiltak

Ansatte i Froland kommune har fra og med det året de fyller 62 år rett til tre ekstra fridager (seniordager) hvert år. Forutsetningen er minst 60% stilling. Froland kommune er en IA Bedrift.

Virksomhetenes årsmeldinger

Mykland oppvekstsenter

Virksomhetsområde

Mykland oppvekstsenter består av en fådelt 1-7 skole, sfo og barnehage. Skolen har tjenesteområde 2020 og er delt inn i tre basis undervisningsgrupper slik: 1.-2. trinn, 3.-4. trinn og 5.-7. trinn. Sfo, med tjenesteområde 2150, har et tilbud til brukerne i barnehagen. Barnehagen med tjenesteområde 2014, er en en-avdelingsbarnehage med aldersblandet gruppe.

Nøkkeltall

Elevtallet har sunket fra 26 før sommerferien til 23 i høsthalvåret. Det er en økning i spesialpedagogiske tiltak i skolen og barnehagen. Vi har måttet tilsette assistenter for å imøtekomme behovene. Det er elever hos oss som får ekstra norskundervisning, grunnet fremmedspråk.

Vi har ikke mottatt klager på §9a, «Elevenes sosiale opplæringsmiljø» og det er heller ikke kommet inn saker til Arbeidsmiljøutvalget.

Tjeneste		2014	2015	2016	2017
2020	Skolen	4,33	5,43vår 4,43høst	4,03+0,57ass	5 + 1,3 ass
2150	SFO	0,67	0,2	0,2	0,2
2014	Barnehagen		3,3	3,13	3,3

Personalsituasjonen er stabil men preget av en del fravær uten årsak i arbeidsplassen.

Skolen og barnehagen har et nært samarbeid angående personalet, bibliotekbruk, kulturelle tiltak og ikke minst ved overgangen barnehage-skole.

I skolen bruker vi til sammen nesten en halv lærer-stilling til lovpålagte tjenester. Det er til redusert leseplikt for lærere grunnet alder, kontaktlærerfunksjon, biblioteksansvar, elevrådsansvar, byrdefull undervisning og 3 t vikar pr. uke lagt til lederstillingen. Virksomheten har ingen merkantil hjelp. Det må nevnes at vi får god hjelp av både barnehage- og skoleansvarlige i kommunen, samt fra økonomiavdelingen ved ulike forespørsler fra oss.

Rektor har 50 % stilling til drift av skolen, sfo og barnehage og 40 % til undervisning i skolen.

Satsingsområder og måloppnåelse

«Økt læringsutbytte» er et område vi fremdeles jobber med. Vi fokuserer på hovedfagene norsk, matematikk og engelsk. Vi er også sammen med Froland skole med på en stor felles satsing der personalet lærer om atferd, tilpasset opplæring og ledelse i klasserommet. Resultatene fra Nasjonale prøver i 5. trinn og kartleggingsprøver for de lavere trinnene i fagene norsk, matematikk og engelsk viser et resultat vi kan være bekjente av.

Organisering / Personalsituasjon

Til de valgfrie to leksehjelpstimene som tilbys alle i 1.-4. trinn deltar litt over halvparten minst 1 time i uken.

Sfo har et ekstra tilbud på 3 timer uken som gis gratis innenfor skolerammen til de aller yngste elevene. Dette for at vi skal unngå å sette opp midtskyss og for at de yngste skal få mer lek og fritid sammen.

Barnehagen har i løpet av året gått fra 15 tellende barn til en full avdeling. Vi har utvidet åpningstid, fra kl 0700 til kl 1700, slik at foreldre skal rekke til og fra jobb.

I barnehagen har vi tid og rom for alle. Overordnet mål er «Gode barndomsminner» som vi mener å gi. Satsningsområdet er «Lek og relasjoner med barn.»

Trafikksikker kommune

Mykland skole og barnehage har trafikksikkerhetsplan.

Økonomi

2017 gikk som ventet og varslet med et svært underskudd, dette pga midlertidig ekstra bemanning, grunnet elever som trenger assistenter.

Virksomhetsleders vurdering

2017 har generelt vært et rolig og godt arbeidsår for elever, barn og personale ved Mykland oppvekstsenter.

Vi har et godt samarbeid med de øvrige barnehagene i kommunen, med faste styremøter.

Foreldrene er en ressurs og er positive og engasjerte medlemmer av virksomhetens ulike råd og utvalg.

Froland skole

Virksomhetsområde

Froland skole består av følgende avdelinger:

- Kulturskolen
- PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste
- VO- voksenopplæringen
- SFO- skolefritidsordning
- Froland skole 1-10

Virksomheten har 119 ansatte fordelt på de fem avdelingene. Dette inkluderer sykmeldte, foreldrepermisjoner, vikarer og midlertidige ansatte. Froland skole 1.-10 er den største av de fem avdelingene. Avdelingene er lokalisert innenfor samme område på Mjøhusmoen. Froland skole hadde 769 elever registrert i GSI 2017 for

Nøkkeltall / Statistikk

Tabell 1.4

Tabellen viser antall ordinære elevplasser i musikk, musikkteater, billedkunst og dans

År	2013	2014	2015	2016	2017
Musikk	110	94	99	107	109
Musikkteater, nytt tilbud i år					7
Billedkunst	25	24	25	18	8
Dans	29	21	17	14	25
Elevplasser	164	139	14	139	149

Organisering / Personalsituasjon

Kulturskolen har en ressurs på 50 % ledelse, og 266% til undervisning.

Vi er til sammen 9 ansatte der alle har høyskoleutdanning innenfor sine fagområder. I tillegg er flere av våre instrumentallærere profesjonelle utøvere.

Satsingsområder / Mål

Trivsel og mestring er et av våre hovedmål. Det gir trygghet for elevene slik at de kan utvikle seg i eget tempo ut fra eget nivå. Vi satser også på gode møteplasser for våre elever. Hver høst arrangerer vi kulturkaffe med venner og i vårsemesteret har vi samspill-prosjekt i 6 uker med påfølgende konsert.

Et av våre faste satsingsområder er rekruttering av nye elever til kulturskolen og å synliggjøre oss i lokalmiljøet. I dette arbeidet er «jungeltelegrafen» og omdømmet vårt viktig. Våre elever blir ambassadører ut i miljøene og for oss er det viktig at de trives og kjenner tilhørighet til kulturskolen.

Et annet viktig mål for oss er å ha god foreldrekontakt. Vi inviterer til årlige foreldresamtaler og administrasjonsprogrammet vårt gjør det lett for både lærere og foreldre å kommunisere gjennom e-post og sms.

I tillegg til god kommunikasjon med foreldre er vår nettside på kommunens hjemmeside godt oppdatert og

grunnskolen. Froland skole samarbeider med Frolandia i forhold til svømmeopplæring og fysisk fostring.

Utfyllende om de ulike avdelingene:

Kulturskolen:

Kulturskolen er kommunens tilbud innfor kunst –og kulturfag til barn og unge. For tiden tilbyr vi opplæring i fagområdene musikk, musikkteater, dans og billedkunst. Målet for kulturskolen er å være «en skole for alle» og å være et lokalt ressurscenter for kunst og kultur i Froland kommune

Froland kulturskole er samlokalisert med Froland skole, ungdomstrinnet

gir en grundig oversikt på tilbud og aktiviteter. På hjemmesiden er det også link til vår facebook-side der vi legger ut nyheter om ting som skjer hos oss. Vi har vår egen flyer som deles ut til elevene hvert år og som ellers ligger lett tilgjengelig rundt i bygda.

I februar 2017 vedtok kommunestyret Rammeplan for kulturskolen som verktøy for drift og utvikling av Froland kulturskole. Vi jobber nå kontinuerlig med å implementere denne planen i vår kulturskole. Dette er en prosess som kommer til å ta tid. Innholdet i planen skal gjenkjennes i det arbeidet vi gjør og vi skal også skriftliggjøre vår praksis i lokale læreplaner. Det mest nytenkende i rammeplanen er organisering av tilbudene i programområder. Breddeprogram, kjerneprogram og fordypningsprogram. Det er ulike forventninger til eleven i de ulike programmene slik at vi kan ha tilbud som fanger opp ulike behov i samfunnet. I dag har vi tilbud som kan defineres innenfor disse tre områdene, men vi har foreløpig ikke brukt begrepene utad i beskrivelsen av kulturskolen.

Samarbeid

Kulturskolen har et godt samarbeid med barnetrinnet, SFO og ungdomstrinnet. Eksempler på det i dette året er konserter og utstillinger på skolen, åpen kulturskole, kortkurs på SFO, gratis kurs i samarbeid med UKM på ungdomstrinnet. Vi har også fått i gang et godt samarbeid med flyktningetjenesten der barn og unge får mulighet til

å delta i kulturskolen hvis de ønsker det. På omsorgsboligen har vi ved hjelp av spaserstokkmidler kunnet tilby ukentlige sangsamlinger i fellesrommet med vår sanglærer og vår fiolinlærer har spilt konsert i kafeen på sykehjemmet. Elvene våre har deltatt på ulike arrangementer i bygda som for eks. sommerfest på eldresenteret.

Kulturskolen er fortsatt aktivt med i samarbeidsprosjektene for Agder med «Stryk på Sørlandet» og «Lørdagsskolen». Vi har hatt en elev på lørdagsskolen. Gjennom organisasjonen Norsk kulturskoleråd Agder har vi felles plandager og fagdager med hele Agder. I år har det dreid seg om fagnettverk og rammeplan.

Økonomi

Kulturskolen gikk med et lite underskudd dette året. Det handler ikke om overforbruk, men de reelle inntektene ble ikke helt i samsvar med de antatte inntektene. Dette vil i noen grad veksle fra år til år ut fra elevtall og salg av tjenester.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT):

PPT arbeider med individ- og systemsaker knyttet til barn, ungdom og voksne med særskilte behov. Arbeidsoppgavene til PPT er utredninger, observasjoner, testing, sakkyndighetsarbeid, logopedisk trening for alle aldersgrupper, veiledning og samarbeid med hjem, skole, barnehage, helsestasjon, barnevern, 2. linje tjenesten og Statped. Herunder og ved deltakelse i ulike organer, arbeides det også med noe kompetanse- og organisasjonsutvikling.

PPT deltar i ressurs- og oppvekstteamet ved Froland skole og i ressursteamet for barn i førskolealder.

PPT har vært en del av kommunens KVELLO-team som har arbeidet med tidlig innsats i kommunenes barnehager. Dette ble avviklet i løpet av 2017.

Tjenesten innehar rolle som kommunens ASK-kontakt (Alternativ supplerende kommunikasjon), og den er en del av kommunens koordineringsteam for mennesker med stor og sammensatte behov.

Leder er med i lederforum for PPT Aust-Agder. Forumet har nært samarbeid med fylkesmannen i saker som berører tjenesten. I 2017 har leder også vært en del av arbeidsutvalget for lederforum.

Statistikk

Ved årsskiftet hadde PPT 169 klientsaker under oppfølging. Det var 9 flere enn på samme tid i fjor.

I 2017 mottok PPT 39 ny-henvisninger mot 45 i 2016. Av de ny-henviste i 2017 var 30 i skolealder, 9 i førskolealder og ingen voksne.

Nedenfor vises statistikk over noen av tjenestens arbeidsoppgaver 2017:

Antall sakkyndige vurderinger som ble

utarbeidet: 83

Antall gjennomførte samarbeids-/veiledningsmøter: 279
(I tillegg kommer en rekke administrative møter)

Antall gjennomførte tester: 163

Videre-henvisninger til ABUP og HABU : 9

Personale

PPT skal ha en bemanning på 2,8 fagstillinger og 60% merkantil. Merkantil har sin kontorplass sammen med Froland skoles ekspedisjon. Fagstillingene har variert fra 2-2,8 i 2017 pga. foreldrepermisjoner. I perioder har vi ikke hatt logped i kommunen, og vi har da leid inn i størrelesesorden 5-8 timer privatpraktiserende logoped pr. måned. Helserelatert logopedbehandling har vært dekket gjennom Helfo (helseforetak) og kommer i tillegg til de nevnte timene.

En liten tjeneste som vår, med høye kompetansekrav, er svært sårbar for sykdom og permisjoner. Dette er noe vi stadig opplever.

PPT har fått en betydelig rolle i kommunens virksomhet. Oppgaver og forventninger om deltakelse har økt de senere år. I tillegg kommer økte krav til dokumentasjon, f.eks. i utforming av sakkyndige vurderinger. Dette har skjedd samtidig med at stillingene ved tjenesten har vært redusert som konsekvens av kommunens innsparingstiltak. Den lave bemanningen ved PPT er uholdbar over tid. Vi har søkt kommunen om det vi mener er en helt nødvendig stillingsutvidelse, men har fått avslag.

Gjennomførte tiltak og satsningsområder

PPT skal arbeid med både individ- og systemsaker knyttet til mennesker med særskilte behov.

Hovedtyngden av arbeidstimer i 2017 har gått med til arbeid med individsaker. Herunder utredning, observasjon, testing, sakkyndighetsarbeid, logopedisk trening, veiledning og samarbeide med hjem, skole, barnehage, helsestasjon, barnevern og 2. linjetjeneste.

Av systemisk arbeid vises det til faste råd- og utvalg som er nevnt ovenfor. Nedenfor vises det til spesielle satsingsområder i 2017.

PPT er med i kommunens arbeidsgruppe for satsingsområdet (2016-2020): Bedre tilpasset opplæring. Skolen og PPT har økt fokus på bevisstgjøring knyttet tilpasset opplæring og spesialundervisning. Elever som ikke har eller ikke kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning (oppl.l. § 5-1). Jo, bedre vi sammen kan gjøre den tilpassede opplæringen for alle elever, jo færre vil ha behov for spesialundervisning.

Våren 2017 avla 1 medarbeider og leder ved PPT eksamen i *Pedagogisk anvendelse av utdanningsrett i skolen* (15 studiepoeng) ved Universitetet i Agder.

Økonomi

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på i underkant av kr. 160.000. Dette er en konsekvens av at PPT ikke har vært fullt bemannet gjennom året.

Voksenopplæringen:

Voksenopplæringens primære oppgave er å bidra til økt læring for voksne i Froland slik at denne delen av befolkningen får styrket sin kompetanse.

VO tilbyr opplæring på grunnskolens område spesialundervisning (Opplæringsloven §4A) for voksne, norsk og samfunnskunnskap for fremmedspråklige. Voksenopplæringen i Froland har innledet et samarbeid med voksenopplæringen i Arendal, og språkopplæring for fremmedspråklige foregår der.

Froland skole 1.-10:

Froland skole 1-10 har som nevnt 769 elever fra seks til seksten år. Elevene er fordelt på tre ulike hovedtrinn. 1.-4 klasse (småskoletrinnet), 5.-7 klasse (mellomtrinnet) og 8.-10 klassetrinn (ungdomstrinnet). De tre hovedtrinnene ledes av hver sin avdelingsleder.

Hovedsatsningsområdene for Froland skole 1-10 er vurdering for læring, styrking av de grunnleggende ferdighetene (lesing, regning og skriving) i alle fag, bedre tilpasset opplæring med vekt på klasseledelse og å skape et godt læringsmiljø for våre elever. I sistnevnte fokusområde (et godt læringsmiljø for våre elever) benytter skolen elementer fra Olweus programmet.

Nøkkeltall / Statistikk

Som utgangspunkt for virksomhetens nøkkeltall og statistikk legger vi til grunn tallene registrert i GSI pr 1. oktober 2017. GSI er data om grunnskolen og gir informasjon om elevtall, årstimer, ressurser, spesialundervisning, språklige minoriteter, målform, fremmedspråk, valgfag, leksehjelp, skolefritidsordning, voksenopplæring, kulturskolen og pedagogikk psykologisk tjeneste. I fremstillingen vil vi sammenlikne tall fra 2012 og fram til 2017.

I denne oversikten vil virksomheten trekke fram elevtallsutvikling, spesialundervisning, antall årstimer til undervisning. Elevtall i VO og kulturskole, og klienter PPT.

Froland skole 1-10

Tabell 1.1

Elevtall Froland skole 1.-10. telling pr. 1. oktober fra 2012 til og med 2017.

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Elev tall	649	632	654	721	743	769

Tabellen synliggjør veksten i elevtallet fra 2011 og fram til 1. oktober 2017.

Tabell 1.2

Elever som mottar spesialundervisning etter Opplæringsloven § 5.1

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sum elevtall	87	76	75	80	80	82

Antall elever som mottar spesialundervisning ved Froland skole 1-10 er relativt høyt. Antall elever med enkeltvedtak om spesialundervisning er gradvis redusert fram til 2014, med har steget litt fram til 2017. Dog har også elevtallet steget i samme periode. Elever med spesialundervisning utgjør 11,0% pr. 01.10.17

Tabell 1.3

Antall årstimer til undervisning (lærertimer som gis til undervisning ved skolen og spesialundervisning og særskilt språkopplæring fra 1.-10 klassetrinn). Tabellen viser også andre årstimer utført av undervisningspersonalet

(sosialpedagogisk arbeid, rådgivning, kontaktlærer, seniortiltak, elevrådsarbeid og lignende).

År	2014	2015	2016	2017
Årstimer	33 659	36 871	38 153	41 229

Det har vært en stor økning i antall årstimer siste år. Økningen består i at skolen har økt med en klasse og at det er ansatt lesepedagoger i 140% stilling i forhold til «tidlig innsats midler» fra staten. Det gjøres oppmerksom på at økningen er mindre enn det en ekstra klasse og ledepedagog utgjør.

Voksenopplæringen

Voksenopplæringens primære oppgave er å bidra til økt læring for voksne i Froland slik at denne delen av befolkningen får styrket sin kompetanse.

VO tilbyr opplæring på grunnskolens område spesialundervisning (Opplæringsloven §4A) for voksne, norsk og samfunnskunnskap for fremmedspråklige. Voksenopplæringen i Froland har innledet et samarbeid med voksenopplæringen i Arendal, og språkopplæring for fremmedspråklige foregår der. I dag er det 4 elever som får opplæring ved voksenopplæringen i Froland, mens det er 41 elever som får opplæring ved voksenopplæringen i Arendal. Hovedtyngden av elevene i Arendal får opplæring i norsk og samfunnskunnskap, samt grunnskoleopplæring.

Skolefritidsordningen

Skolefritidsordningen (SFO) ved Froland skole har som gjennomgående mål at barna skal oppleve omsorg, trygghet og ha en variert og stimulerende fritid etter skoletid. SFO er en viktig arena for sosial læring. SFO har åpningstider fra 07.00-16.30 mandag -fredag. Vi har åpent i alle skolens ferier og fridager, og har stengt fire uker på sommeren. Fra sommeren 2016 har SFO sammenfallende sommerferie med barnehagene i Froland kommune. Dette for å være mer brukervennlige ovenfor foreldrene. I tillegg har SFO fem planleggingsdager i året som vi samkjører med skolen.

Etter skolesammenslåingen i mars 2015, har SFO jobbet aktivt for å fremme god trivsel og godt samarbeid i personalgruppa. Dette året har det vært en positiv utvikling av arbeidsmiljøet, hvor personale samarbeider

bra og tenker konstruktivt. Utfordringen er at det er mange voksne på avdelingen, og at alle har små stillinger. For å få plass til alle elevene må SFO ha baser på tre steder i skolebygningen. Organiseringen krever høyere bemanning og det fører til utfordringer mht. hensiktsmessig utnyttelse av personalet.

Barnegruppa fungerer bra, men det er mange barn som har utfordringer i hverdagen. Vi jobber for et oversiktlig miljø for barna, slik at hverdagen blir forutsigbar. Foreldrene må også trygges siden SFO er blitt en stor enhet med mange barn. Dette gjør vi ved å gi informasjon i god tid. Visma fungerer utmerket i så henseende.

Våren 2017 hadde vi ute en brukerundersøkelse, der vi fikk inn svar på hvordan foreldrene opplever Froland Skolefritidsordning. Foresatte ga et generelt inntrykk av at de var fornøyd med SFO.

Tabell 1.5

Antall barn i SFO.

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antall barn	89	89	121	139	151

Satsningsområder

Barna i SFO skal oppleve omsorg, trygghet og ha en spennende og stimulerende fritid utenom skoletiden, hvor det skjer mye sosial læring. Barna skal ha tid til lek og allsidige aktiviteter, også utendørs.

Hver høst har vi fokus på de nye 1.klassingene. Vi ser at det er et behov for å skjerme denne gruppen av elever som er nye ved skolen/SFO. Derfor har vi et eget oppholdsareal for 1. klassingene i 1.klassebasen. Dette er positivt for elevene selv om lokalet ikke er godt egnet for SFO-bruk.

Vi har også ønsket å ha et eget opplegg for 4.klasse for å øke kvaliteten på arbeidet med denne barnegruppen. Dette er en utfordring å få til siden voksenressursene er blitt prioritert å dekke sykefravær i personalet.

Bemanning

Antall stillinger ved SFO er 5,5 årsverk. SFO leder er i 100 % stilling. I tillegg har SFO to baseledere i 55% og

Sykefravær

Tabell 1.6

Org.enhet navn	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt
Grunnskole Froland skole	1,45	2,53	3,97
Kulturskolen	1,02	2,85	3,88
PP-tjenesten	1,29	4,86	6,15
SFO - Froland skole	1,97	14,54	16,51
Voksenopplæring	0,53	0	0,53
	1,46	3,41	4,87

10%, som har ansvaret for daglig drift og organisering av basene. Økningen av baselederne er en konsekvens av flere barn i SFO og organiseringen av SFO i skolebygget. Av de totale årsverkene i SFO, medgår ca. 2,25 stilling til oppfølging av barn med særskilte behov for tilsyn.

Nye SFO-satser

Fra 1.januar 2018 er det nye betalingssatser. Satsene gjelder både med hensyn til opphold, ferie og kost.

Fulltids plass (over 10 t/uke): kr 2.750 Inkl. kost og ferier

Korttids plass (0-10 t/uke): kr 2.000 Inkl. kost

Søskenmoderasjon (50% red. for barn nr 2, 3 osv.): 50% uansett tilbud

Ferietilbud for barn som har fulltids plass: Inkludert

Ferietilbud for barn som har korttids plass: kr 100 Pr.dag

Ferietilbud for barn som ikke har SFO-plass: kr 240 Pr. dag

Organisering / Personalsituasjon for hele virksomheten

Froland skole er organisert med en felles virksomhetsleder for PPT, kulturskole, voksenopplæring, Froland skole 1-10 og skolefritidsordning. Hver avdeling har sin avdelingsleder, og hovedtrinnene i skolen sine avdelingsledere.

Avdelingslederne for VO, kulturskole og PPT har personalansvar, pedagogisk og økonomiansvar for sine avdelinger.

Avdelingslederne for hovedtrinnene har hovedansvaret for daglig drift, personalansvar og pedagogisk ansvar for sine trinn.

Virksomhetsleder har det overordnede økonomiske, administrative og pedagogiske ansvaret for virksomheten i sin helhet.

	2015	2016	2017
Fravær	7,06	3,16	4,84
Korttidsfravær	2,1	0,58	1,46
Langtidsfravær	4,97	2,28	3,41

Sykefraværet har gått opp i 2017 sammenliknet med tidligere år.

Kommentarer til sykefraværet:

Ser vi virksomheten under ett er fraværet varierende. Det jobbes systematisk med sykefraværsoppfølgingen i alle avdelinger. Også i år er sykefraværet høyest blant SFO-ansatte. Noe av årsaken har trolig sin årsak i kvaliteten på arealene som benyttes av SFO.

Satsingsområder / Mål

Froland kommune vedtok i 2013 en felles strategi- og tiltaksplan for Frolandsskolen. Frolandsskolen omfatter Mykland og Froland skole.

Kommunens hovedmålsetting for perioden er:

«Opplæringen skal ha en mer praktisk og variert tilnærming og styrke opplæringen i regning, lesing og skriving, hvor alle elever inkluderes, motiveres og opplever mestring gjennom å beherske grunnleggende ferdigheter i alle fag slik at de kan foreta kvalifiserte yrkesvalg og gjennomføre et videregående løp».

Kommunestyrets vedtak er i tråd med statlige og regionale styringsdokument. Statlige og regionale styringsdokument er knyttet til prosjektene; «Ny Giv», «Økt læringsutbytte», «Lærende regioner» og regjeringens storsatsing på ungdomstrinnet «Ungdomstrinn i utvikling». GNIST er etablert for å bedre

læringsutbyttet i grunnskolen og vil fungere som et overbygg og koordinerende ledd ovenfor nevnte prosjekt. Grunnen til at skolene i Froland kan inngå i såpass mange og store prosjekt, er at satsingsområdene stort sett er felles for alle prosjektene; Økt læringsutbytte, mestring og motivasjon innen grunnleggende fag som lesing, skriving, regning, klasseledelse(læringsledelse) og vurdering for læring samt skoleledelse.

Den felles strategiplanen for skolene i Froland skal ha som målsetting å bedre skoleresultatene.

Videre poengterer strategien at et hvert prosjekt som velges må kunne relateres til økt læringsutbytte for elevene, vurdering for læring, praktisk metodisk tilnærming, vektlegging på grunnleggende ferdigheter innen lesing, skriving og regning og med tilleggs fokus på klasseledelse.

Viktigheten av klare og gode samarbeidsformer mellom skole og hjem fremheves også i strategiplanene. Det utvikles i planperioden (2013-2017) nye rutiner for skole/hjem samarbeid, slik at foreldrene kan stille kvalifiserte forventninger til skolen.

Viser forøvrig til **Froland kommune – Frolandsskolen-strategiplan – og tiltaksplan perioden 2013-2017.**

Måloppnåelse

Tabell 1.7

Nasjonale prøver 8. trinn

Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Engelsk				
Froland skole-avd skole	47 (1,9)	48 (2,0)	47 (2,2)	49 (2,3)
Froland kommune	47 (1,9)	48 (2,0)	47 (2,2)	49 (2,3)
Aust-Agder fylke	49 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)
Lesing				
Froland skole-avd skole	47 (1,9)	51 (2,3)	48 (2,3)	49 (1,8)
Froland kommune	47 (1,9)	51 (2,3)	48 (2,1)	49 (1,8)
Aust-Agder fylke	50 (0,5)	49 (0,5)	50 (0,5)	50 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)
Regning				
Froland skole-avd skole	48 (2,0)	52 (2,4)	48 (2,3)	48 (1,5)
Froland kommune	48 (2,0)	52 (2,4)	48 (2,3)	48 (1,5)
Aust-Agder fylke	49 (0,5)	50 (0,5)	50 (0,5)	49 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)

Tabell 1.8
Nasjonale prøver 9. trinn

Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Lesing				
Froland skole-avd skole	54 (2,2)	50 (1,9)	55 (2,4)	52 (2,1)
Froland kommune	54 (2,2)	50 (1,9)	55 (2,4)	52 (2,1)
Aust-Agder fylke	53 (0,5)	53 (0,6)	53 (0,6)	54 (0,6)
Nasjonalt	54 (0,1)	53 (0,1)	54 (0,1)	54 (0,1)
Regning				
Froland skole-avd skole	55 (2,1)	51 (1,9)	55 (2,6)	51 (2,5)
Froland kommune	55 (2,1)	51 (1,9)	55 (2,6)	51 (2,5)
Aust-Agder fylke	53 (0,5)	53 (0,5)	53 (0,6)	54 (0,6)
Nasjonalt	53 (0,1)	54 (0,1)	54 (0,1)	54 (0,1)

Tabell 1.9
Nasjonale prøver 5 trinn

Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Engelsk				
Froland skole-avd skole	47 (1,9)	48 (2,3)	52 (2,3)	50 (2,2)
Froland kommune	47 (1,9)	48 (2,3)	52 (2,2)	50 (2,2)
Aust-Agder fylke	48 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)
Lesing				
Froland skole-avd skole	47 (2,1)	48 (2,4)	53 (2,4)	51 (2,4)
Froland kommune	47 (2,1)	48 (2,4)	53 (2,3)	51 (2,4)
Aust-Agder fylke	48 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)	48 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)
Regning				
Froland skole-avd skole	46 (1,7)	46 (2,2)	53 (2,3)	53 (2,5)
Froland kommune	46 (1,7)	46 (2,1)	53 (2,2)	52 (2,4)
Aust-Agder fylke	48 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)	49 (0,5)
Nasjonalt	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)	50 (0,1)

Kommentarer til tabellene:

Femtettrinn har hatt en veldig fin utvikling og har vært blant de beste klassene i fylket to år på rad. Det er spesielt i regning at resultatene har vært gode, men resultatene i Lesing og Engelsk er også godt over landsgjennomsnittet. På åttende trinn så er resultatene litt under gjennomsnittet i Aust-Agder, men hvis vi ser utviklingen

på hvordan åttende trinn gjorde det for tre år siden så tyder det på at de har hatt en fin utvikling på mellomtrinnet.

Niende trinn ligger litt under det vi kan forvente. I lesing så har de hatt en progresjon som samsvarer med landsgjennomsnittet, mens i regning så har de hatt en litt svakere utvikling 0,1 poeng.

Tabell 1.10

Grunnskolepoeng 10. trinn

Indikator og nøkkeltall	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt					
Froland skole-avd skole	37,7	40,3	37,8	40,3	38,2
Froland kommune	37,7	40,3	37,8	40,3	38,2
Aust-Agder fylke	39,4	39,8	40,6	40,6	41,3
Nasjonalt	40,1	40,4	40,8	41,2	41,4

Kommentarer til tabellene:

2016-2017 var et lite steg tilbake for Froland skole som del med tanke på grunnskolepoeng. Det samsvarer godt nasjonale prøver. Vi håper og tror at fokuset på tidlig innsats kan være med å utligne denne forskjellen til Froland skole sin fordel på sikt. Grunnskolepoeng er summen av alle standpunktkarakterer og

med det vi ved om fjorårets tiendetrinn fra tidligere resultater blant annet på

eksamenskarakterer, og resultatene fra eksamen viser at det er bra samsvar mellom standpunktskarakter og eksamenskarakterene på Froland skole.

Økonomi

Ansvar	Regnskap	Budsjett
30101 - Grunnskole Froland skole	54 432 119	53 577 332
30201 - PP-tjenesten	2 551 517	2 709 810
30301 - Elever i andre kommuner	6 367 761	6 139 750
30401 - Voksenopplæring	878 728	497 528
30501 - SFO - Froland skole	604 653	793 095
30601 - Skyss av skolebarn	4 686 007	4 330 939
30701 - Kulturskolen	1 806 174	1 760 564
30 - Froland skole	71 326 959	69 809 018

Regnskapet viser et underskudd på kr 1.517.914 for 2017. Elever i andre kommuner viser et underskudd på kr 228.000. Utgiftene til gjesteelever i andre kommuner er vanskelig å forutse, da nye omplasseringer av barnevernet påvirker dette. I tillegg går skyss av skolebarn med et underskudd på kr 355.000. Dette tilskrives at spesialsyss og den nye ordningen med at AKT har overtatt skoleskyssen, har medført økte kostnader. Voksenopplæringen har et underskudd på kr 381.000. Kommunen har fått flere flyktninger og utgiftene har derfor økt. Muligens kunne dette underskuddet vært dekt av integreringstilskuddet som kommunen får i forbindelse med å mottak av flyktninger. VO skal i utgangspunktet gå i balanse. Kulturskolen har et underskudd på kr 45.000. Dette skyldes svikt i inntektene. Grunnskolen har et underskudd på kr 1.175.000 i skrivende stund. Imidlertid kommer det et tilskudd fra Flyktningkontoret i forhold til nye flyktninger som får særskilt språkopplæring på ca. kr 700.000. Resten av underskuddet har sammenheng med at lærertettheten er økt i forhold til statlig satsing og at skolen har fått en klasse mer. Her tror jeg at budsjettet ikke er kompensert tilstrekkelig med hva det koster å opprette en ny klasse.

PP-tjenesten har et overskudd på kr 158.000 og SFO et overskudd på kr 186.000. PP-tjenesten har hatt en delvis vakant stilling og overskuddet i SFO skyldes sykemeldinger som ikke er dekt fullstendig opp. Gjennom hele 2017 har skolen hatt relativt lavt sykefravær og dette har også bidratt til å redusere underskuddet ved skolen.

Virksomhetsleders vurdering

Virksomheten har iverksatt og kommet godt i gang med utviklingsarbeid mht. lokalt fagplanarbeid og oppfølging av nasjonale prøver. I tillegg har vi godt fungerende overordnede team med ressursteam, sos.ped.team, oppvekstteam og olweusteam som gode støttefunksjoner for ledelsen. Skolen har for tiden et økende antall elever med psykososiale vansker som gir seg utslag i bl.a. skolevegring.

Fra 2017 har skolen jobbet med satsingsområdet «Bedre tilpasset opplæring». Vi har hatt flere samlinger med foreleser Pål Roland om emnet læringsmiljø med vekt på klasseledelse og implementering. Det er satt inn ekstra styrking på 1., 2. og 8. trinn for å utprøve tiltak for å gi elevene større grad av tilpasset opplæring i fellesskap i stedet for spesialundervisning på gruppe. Erfaringen er positiv, men vanskelig å få til uten de ekstra ressursene på trinnet. Tilpasset opplæring og vurdering for læring er to sider av samme sak. Skolen har derfor brukt mye tid på forbedre rutinene for å sikre at elevene får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen og arbeidet med halvårsvurderinger. Vi ser at vi gradvis får mer kunnskap om emnet og økt kunnskap om vurdering.

I tillegg ser vi det som et viktig forebyggende tiltak å kunne gi flere tilbud til elevene i friminuttene som kantine, åpent bibliotek og bruk av hallene. I denne sammenhengen er det også viktig å få fullført plan for oppgradering av uteområdene til skolen til glede og nytte for alle elevene. Høsten 2017 fikk ungdomstrinnet utbedret uteområdet med sittebenker og aktivitetsapparater. Disse kommer først i full bruk etter at snøen tiner.

Skolen øker stadig elevmassen og dermed antall klasser. Inneværende skoleår er 7. trinn i ungdomstrinnets lokaler pga. plassmangel på barnetrinnet og ligger administrativt under avdelingsleder 7.-10. trinn. Dette har ført til økt arbeidspress for avdelingsleder der. Fra høsten 2018 flyttes 7. trinn tilbake til barnetrinnet.

Skolen har skoleåret 2017-2018 3 medarbeidere som deltar på videreutdanning for lærere/ledere i fagene matematikk, norsk og rektorskolen.

Virksomhetsleder/rector
Hallgeir Berge

Teknisk

Teknisk virksomhet 2017

Virksomhetsområde Teknisk har ansvar for forvaltning av lovsaker knyttet til planlegging, oppmåling, byggesak og landbruk inklusive vilt- og fiskeforvaltning. Vi drifter alle kommunale bygninger og eiendommer inklusive veier, samt kommunale vann og avløps-tjenester. Prosjektledelse knyttet til investeringer i nyanlegg,

renoveringer, ol. utgjør en betydelig portefølje. Teknisk har også ansvaret for Frolandia, samt at Fritidsklubben og Frolands Verk Kultursenter rapporterer økonomien via teknisk. Teknisk samarbeider med de interkommunale selskapene om administrering og gebyr for renovasjon, slam og feiertjenester.

Nøkkeltall / Statistikk

Et utvalg av nøkkeltall for virksomheten:

	2013	2014	2015	2016	2017	Kommentarer
Byggesaker	150	144	150	174	166	
Ferdigattester	55	53	67	115	72	
Oppmåling	87	85	100	101	65	
Søknader om produksjonstilskudd	51	50	50	50	45	Tallet viser antall aktive bønder
Areal (bygg) /m2 (Eks Froland Verk)	46 000	45 860	48 000	51 364	53 000	+ for Familiens Hus og noen flyktningeboliger
Kommunal vei, meter	89 500	90 000	90 000	90 000	90 000	
Totalt vannforbruk /m3/døgn	371	781	745	782	784	
Frolandia, besøk	50 922	73 343	68 812	69 412	83 670	Skolesvømming 13 000, er ikke inkludert.

Organisering / Personalsituasjon / HMS

Teknisk er organisert med tre avdelinger, henholdsvis eiendom, forvaltning og Frolandia. Forvaltning tar seg av lovsaker, mens eiendomsavdelingen har drift av kommunale tekniske tjenester. Frolandia drifter ulike brukertilbud i basseng, treningssenter og haller. Den tekniske driften utføres sammen med vaktmestere og renholdere i eiendoms avd., samt ledelsen og leverandører.

Det har vært noen personalendringer, samt noe omorganisering som følge av Rådmannens krav om effektivisering.

Eiendom har 4 fagteam knyttet til renhold, vei og vaktmester/grønt, samt avdeling for vann og avløp.

Til sammen er det ca 75 personer tilsatt i teknisk fordelt på 52,1 årsverk som ble ut-lønnet i desember. Da var det enkelte ubesatte stillinger som ikke var fylt opp med vikarer.

ÅR	Årsverk sum teknisk	Eiendom	VA	Forvaltning	Frolandia
2012	38,8	28,3	4,6	5,9	12
2013	57,6	30,4	4,5	4,7	18
2014	55,1	29,8	6,6	4,7	12
2015	53,4	30,6	6,5	5,5	10,8
2016	52 (+ vakanser 2 årsv)	32,4	6,2	5,5	8,4
2017	54,1	33,9	6,5	5,8	8,4

Ved eiendomsdrift var det 2 stillinger som prosjektansatte som ble omgjort til faste. Det er også flere inne på arbeidspraksis med lønnstilskudd i kortere perioder, samt at vi har 3 lærlinger og et rapporteringsansvar for FVK.. Disse er ikke med i tabellen over. På VA har vi fra 2014 inkludert ledelse, administrasjon, byggeledelse, renhold og nødvendig maskinarbeid. Teknisk drift av Frolandia blir stadig sterkere integrert med byggdrift.

Det er to hovedutfordringer knyttet til bemanning. Den ene utfordringen ligger i at vi er en liten organisasjon som er sårbar når nøkkelpersoner slutter. Den største utfordringen er imidlertid at kommunen får økt behov for

bemanning knyttet til flere anlegg og uteområder, lengre VA-nett, og flere bygninger. Nye bygninger som har kompliserte tekniske løsninger, gjør at vi får behov for spesialkompetanse innen mange nye områder.

Teknisk har en egen HMS-plan som blir fulgt opp jevnlig. Vi hadde ingen alvorlige hendelser i 2017.

Registrering av sykefraværet har vært i endring. Vi har hatt en positiv utvikling den siste perioden. Noe vakanser og permisjoner, samt tettere oppfølging av refusjoner, har gitt oss noe innsparing på lønnsbudsjettet.

År	Sykefravær
2012	3,5%
2013	3,74%
2014	3,5%
2015	6,04%
2016	3,8% (langtids 2,4%)
2017	6%

Satsingsområder og måloppnåelse.

På teknisk forvaltning har vi klart å videreføre effektiv saksbehandling, slik at byggesaker, reguleringsplaner og oppmålingsarbeid blir saksbehandlet på en svært effektiv og god måte. Det samme er tilfelle innen landbruk, natur og friluftslivsforvaltningen, - LNF-saker. Dette skjer til tross for at vi har hatt en økning av antall saker i forhold til de foregående årene. Trafikksikker kommune er også blant ansvarsområdene. Innspill fra skoler, Barnehager, vel-foreninger, FAU og SU, samt buss-selskaper og bransjeorganisasjoner innen transport og annen næring, er bakgrunn for de planer og tiltak vi har drøftet med bla Statens Vegvesen og Aust-Agder fylkeskommunes samferdselsavdeling. Flere konkrete trafikksikkerhetstiltak er gjennomført gjennom Osedalen og på Mjølhus. Regionalt Areal og transport prosjekt, ATP, legger noe beslag på personell, samt tilfører oss nye argumenter for å videreføre den areal- og landsbyutviklingen kommunen er godt i gang med.

Driftsavdelingen får stadig nye utmerkelser og regional og nasjonal oppmerksomhet for sine måter å jobbe på. Det ble nasjonalt gull og stor stas da Anne Gunn Th. Mesle ble overrakt pris for hva hun hadde fått på plass av internkontrollsystem og drift- og vedlikeholdssystem innenfor IK Bygg – programmene. Øvrige virksomheter i kommunen bruker nå systemet for å kommunisere til driftslederne om sine behov, og byggdriifterne, ledelsen samt eksterne tilsynsmyndigheter kan sjekke status på bygningsmassen. Eks alarmanleggene, låssystemet, legionellarutiner, innneklima osv. Dette innebærer blant annet at vi har satset ytterligere på opplæring i bruk av styringssystemer, tjenesteanalyser og verktøy for rutinemessig oppfølging av installasjoner, bygg og anlegg. Dette vil lede frem til en dynamisk eiendomsstrategi som skal synliggjøre behovene for vedlikehold, nyanskaffelser og evt. avhending av uhensiktsmessige bygningsmasser. Ved tjenesteanalyse av 2016, kostra rapporterte tall, viser det seg at Froland kommune har klart en betydelig reduksjon i energikostnadene i forhold til kommunens driftsutg. Vaktmestere og leverandører har deltatt i arbeidet med å implementere energioptimaliseringsløsninger slik at ca kr 0,5 mill ble spart. Det påbegynte arbeidet med reduksjon av energi forbruk vil også framover ha høy prioritet. Avdelingen har også hatt prosjektlederansvaret for flere større investeringer som er ferdigstilt i 2017. Bla; Mykland kirke, SD-kontroll og energiprosjekt på kommunehuset, utskifting av maskiner, renovering Furuveien,

fiberprosjekter, + VA-utskifting, asfaltering og oppgradering av div veier.

VA har jobbet for å redusere vannforbruket knyttet til lekkasjer. De siste årene har vi klart å redusere lekkasjer slik at forventet økning i vannforbruket har sunket med 33% i forhold til i 2010. Dette gjør at vi kan vente noe med å ta store investeringer i nytt vannbehandlingsanlegg.

Vi jobber også med kontinuerlig utskifting av det eldste overvanns- og kloakk-nettet, og har renoverert flere delstrekk i 2017. Planleggingen etter Kommunestyrets vedtak om nytt renseanlegg er godt i gang, men vi fikk ca 9 måneders utsettelse grunnet en henvendelse fra Arendal kommune med forespørsel om å utrede et alternativ med pumpeledning til deres nye anlegg på Hisøy. Etter det kom det en ytterligere 9 mnd forsinkelse med Oldssakssamlingens krav til utgravinger av en gravrøys innenfor tomteområdets sikkerhetssone. Vi regner med at nye Neset Renseanlegg vil kunne påbegynnes i mai 2018 og ferdigstilles i 2019.

Den nye Brannstasjonen med felles personalavdeling for vår eiendoms- og driftsavd. gjør at vi får enda bedre synergier for driften, og vår digitaliseringsstrategi legger opp til at mer skal kunne hentes ut i årene framover.

De to «200-års» flommene og gjennomgang av våre ROS-analyser i fbm Beredskapsøvelsen høsten 2017 gav teknisk virksomhet mange signaler om hvor viktig dens kompetanse og infrastruktur er. Driftsavdelingens innsats under flommene sparte kommunen for flere millioner kroner, og det er etablert en god dialog med NVE og Fylkesmannen om refusjon av de kostnadene flommene påførte oss. Det jobbes med å implementere beredskapstankegangen tydeligere i den kontinuerlige oppgraderingen av vår infrastruktur, og i organisasjonsutviklingen som pågår.

Folkehelsesatsingen via Frolandias tilbud og tjenester, er ytterligere forankret i kommuneplanens samfunnsdel og i Kommunedelplan for folkehelse. Ved å kunne opprettholde dagens åpningstider, samt styrke koordinatorstillingen, er det forventet at man skal klare å innfri planmålene fremover.

Økonomi

Teknisk driftsavdeling med ansvar FDV av kommunal eiendomsmasse, har levert et regnskap med et forbruk i balanse i forhold til budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig at vi ble tilført statlige tiltaksmidler som gjorde at vedlikeholdskontoen kunne økes med ca kr 2 mill. Dette resulterte i flere ekstraordinære vedlikeholdsprosjekter som har vært fordelt på våre ulike formålsbygg. KS anbefaler rundt 170,-/kvm for et godt jevnt vedlikehold. Pr 2015 lå dette tallet på kr. 42,- hos oss. Med tiltaksmiddeleene gjorde vi et godt byks i riktig retning. Stram og lojal budsjett disiplin ellers i avdelingen gav gode resultater. Det har vært minimalt bruk av vikarer ved sykefravær.

Driften av biobrenselanlegg har også i 2017 vært utfordrende. Det ble noen driftsstans grunnet dårlig flis, og dermed fyring med gass eller elektrisk i perioder. Fyringskostnadene ble høyere enn budsjettet og mindre kunne gå til fordeling av driftskostnader på kundesentralene.

Kostnader knyttet til brøyting og strøing, er skilt ut på et eget tjenestoområde, og sesongmessige variabler blir dermed lettere synliggjort. Lite snø i 2017 gir buffer framover.

Drift og vedlikehold vann og avløp, drives etter selvkostprinsipper med gebyrer i rett størrelse. Innen vann og avløp må en påregne betydelige investeringer i årene som kommer. Derfor er det bygd opp et fond. Bla innebærer utbygginger at man må bygge nye vannledninger mot Bliksåsen og Frolands Verk. Videre utbygging på Nidelvveien og Blakstadheia vil også medføre betydelige investeringer for å tilfredsstille krav til vanntrykk.

Byggeaktiviteten / befolkningsutviklingen og antall ferdigattester viser at det gikk bedre enn forventet også i 2017. Inntekter knyttet til gebyrer har vært som i tidligere år som følge av jevn utbygging. Det er forventet at utbyggingstakten i 2018 vil bli noe høyere siden det er store arbeidsplasser på gang, bla nytt regionfengsel og ny flyskole.

Teknisk forvaltning «3 etg». Her er det god styring på økonomien, men vi kommer ut med et merforbruk grunnet oppjusteringer på gebyrinntektssiden som ikke

var forankret i endring av satser eller statistikk for behandlede oppmålingssaker.

Frolandia har totalt sett levert et resultat man er meget fornøyd med. Ledelsen har nå god kontroll på kostnadene, og har fått ryddet i budsjetter og lært av tidligere regnskaper. Man har nå et godt styringsverktøy for den videre driften. Den «gråe» sommeren har hatt en positiv effekt på besøket og det endelige resultatet, og man har ved god kostnadskontroll og fleksibel ressursbruk klart å få et lite overskudd. Overskuddet i forhold til budsjett ble på ca 250', som vil si at netto driftskostnader er nede på ca kr 1,2 mill.

Teknisk virksomhet kom samlet sett ut med et positivt økonomisk resultat.

Virksomhetsleders vurdering

Alt i alt vurderes det som at det meste fungerer bra i virksomheten. Lavt sykefravær og stor arbeidsvilje er med på å skape gode resultater. Vi håper at vi fortsatt skal kunne skape gode resultater innenfor de ressurser vi forvalter, til tross for at økte arbeidsoppgaver ikke kompenseres gjennom økte rammer. Dvs. at vi må jobbe enda smartere og ta i bruk ny teknologi der det er mulig, og at andre virksomheter og våre innbyggere må akseptere en annen tjenesteleveranse fra oss framover.

Froland 06.02.2018

Anne Gunn T. Mesel, Julie Breimyr og Hogne Prestegård

Velferd

Virksomhetsområde

Virksomhet for Velferd består av helse, omsorgs- og sosialtjenester. Det er ca. 117 ansatte i virksomheten. Største avdeling i virksomheten er tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne med et budsjett på xxx millioner av virksomhetens totale budsjett på xx millioner i 2017. Mer detaljert består virksomheten av

- Psykisk helse- og rus: døgntjeneste, SLT koordinator, prosjekt ruskonsulent, lavterskel dagtilbud (Treff 28), boligsosialt arbeid, tjenester etter helse- og omsorgsloven og bo teknisk veiledning
- Habilitering: omhandler tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne og behov for sammensatte tjenester (bofellesskap, avlastning, støttekontakt og omsorgslønn)
- Helse: legetjenester, fysioterapi og ergoterapi
- NAV Frolands kommunale del (økonomisk sosialhjelp) rapporterer til Velferd og budsjettansvaret ligger i Velferd.
- Flyktningtjenesten ligger under NAV.

Nøkkeltall / Statistikk

År	2016	2017
Antall brukere av hjemmetjenester	110	127
Antall brukere med omsorgslønn	14	14
Antall brukere med støttekontakt	41	38
Antall brukere av avlastningstilbud	7	18
Antall brukere i bofellesskap	11	11
Antall brukere med personlig assistanse	3	4
Tildeling av kommunal bolig	25	35
Koordinator og IP	16	18
Antall særlig ressurskrevende brukere	3	7

Fysioterapitjenesten

Fysioterapi for voksne:

- Koordinator for 5 brukere

Fysioterapeut for barn:

- økt ant henvisninger i 2017, hver dag er fullbooket. En – to ukers ventetid på nye henvisninger. Økende antall henvisninger fra skolehelsesøstrene, og fremtidig innblanding av fysioterapeuten i helsestasjon for ungdom
- Jevnt fordeling av barn med kroniske lidelser og barn til vurdering/oppfølging. og økende behov for ukentlig oppfølging av ny-henviste skolebarn.
- Økt intensivoppfølging av spedbarn, følges 2 x i uken etter oppstart av behandling.
- Tatt i bruk 3 forskjellige testbatterier for å kartlegge motorikk, psykomotorikk og kognisjon.
- Har hatt opp mot 15 faste avtaler i uka. Økt mengde gruppeaktiviteter for å nå flere.
- Økende behov for oppfølging av barn i Mykland.
- Koordinator for 4 barn.

Frolandia Fysioterapi

Frolandia Fysioterapi er lokalisert i Frolandia. Instituttet består av to fysioterapeuter med avtalehjemler. Det er på grunn av stor arbeidsmengde jobbet utover avtale og det er venteliste. De har leid inn en ekstra fysioterapeut for å avhjelpe ventetid.

Nøkkeltall Frolandia Fysioterapi

Timer arbeidet utover avtale	305
Nøkkeltall pasienter menn	123
Nøkkeltall pasienter kvinner	157
Alder 0-12	22
Alder 13-18	14
Alder 19-67	166
Alder 68-99	80
Alder 100+	0
Hjemmeadresse i kommunen %	77
Venteliste per 01.01.18	46

Ergoterapitjenesten:

- Omtrent 60 brukere har fått ergoterapitjenester.
- 10 brukere med nedsatt syn har fått synskontaktstjenester.

NAV

Økonomisk sosialhjelp

År	2016	2017
Januar	272 762	267 128
Februar	250 632	188 903
Mars	294 654	289 748
April	261 672	262 650
Mai	272 849	255 881
Juni	301 148	407 308
Juli	289 037	252 662
August	217 012	245 517
September	331 866	301 331
Oktober	306 057	217 023
November	251 148	286 557
Desember	306 059	285 928
Sum	3 354 902	3 260 642

Antall brukere sosialhjelp

År	2016	2017
Januar	49	46
Februar	48	43
Mars	45	55
April	47	50
Mai	50	42
Juni	53	43
Juli	42	42
August	41	38
September	47	43
Oktober	47	34
November	42	43
Desember	49	38
Sum	175	160

Type sosialhjelp

Type utbetaling	2016	2017
Bidrag andre formål	507 836	528 007
Bidrag Nødhjelp	100 168	71 899
Etablering	31 100	45 500
Forskudd trygd	16 802	33 054
Husleie	932 146	881 452
Livsopphold	1 613 374	1 526 316
Lån	57 000	12 540
Strømgjeld	96 473	163 904
Totalt	3 354 902	3 260 642

Flyktningtjenesten

Bosatt 36 personer i 2017. I tillegg har det kommet 6 familiegjenforente.

Organisering / Personalsituasjon

Stillingshjemler fordelt på tjenester:

Avdeling	Årsverk	Antall ansatte
Administrasjon	1,6	2
Psykisk helse- og rus	3,2	4
Avdeling 14	6,5	10
Miljøtjenesten	1,5	6
Treff 28	0,6	1
Bo teknisk veiledning	0,5	1
SLT	0,5	0,5
Prosjekt ruskonsulent	0,5	0,5
Skotheia 21	5	16
Bjørkeveien 2	17,1	34
Frolandsveien 1019	9,6	17
Team Dalen	5,1	9
Legetjenesten	3	3
Fysioterapitjenester	2,7	3
Ergoterapeut	0,9	1
NAV	3	3
Flyktningtjenesten	4	4
Husbanken/startlån/gjeldsrådgivning	1	1
Sum årsverk	66	116

Sykefravær Velferd	2016	2017
Totalt %	13,55	12,86

Habilitering

Har brukt 2017 til å «sette seg» med utvida og nye tjenester:

Bjørkevegen 2: Opplever stor endring som følge av utvidet tjeneste. Dette sikrer faglig forsvarlig tjeneste og høy grad av trivsel i arbeidsmiljøet

Frolandsveien 1019: Økt bemanningsbehov ivaretas og igangsettes. Gode tilbakemeldinger fra flere pårørende ang beboere. Arbeidssituasjonen likevel utfordrende for personalgruppe pga. noe krevende samarbeid. Det jobbes tett gjennom 2017 for å finne løsninger og gode måter å ivareta både brukere og pårørende på. Bistand fra Agder arbeidsmiljø, kommuneoverlege og seksjon for voksenhabilitering SSHF. Positiv endring i slutten av 2017 som legger føringer for hvordan tjenesten planlegges og gjennomføres i 2018.

Skotheia 21: Froland kommunes avlastningsbolig mottar 8 barn/unge til avlastning. Det er inntil 3 barn/unge tilstede med nødvendig personaloppfølging gjennom døgnet. Froland kommune tilbyr 2 ungdommer fra 2 forskjellige kommuner et tilbud hos oss, det faktureres jf. oppsatt samarbeidsavtale halvårlig.

Team Dalen: Fra august 2017 etableres Team Dalen, en assistentordning 24/7 rundt ungdom som flytter inn i tilpasset bolig i Froland. Det ansettes 9 assistenter i varierende stillingsstørrelser fra 96% til 3 helgestillinger på ca 20%

Psykisk helse- og rus

Har hatt en økning i antall nye søknader og brukere. Brukergruppen er variert fra lettere psykiske plager til tunge rusmisbrukere. Generelt kan man se en økning av angst og depresjon blant jenter i alderen 18-25 år. Vi har et konstant fokus på tverrfaglig samarbeid og har blant annet møte med fastleger, DPS poliklinikk, ARA, NAV og akutt ambulant team en gang per måned. Dette for å kunne koordinere tjenestetilbudet og gi mest mulig tilrettelagte tjenester.

I mai gjennomførte fylkesmannen tilsyn med Froland kommunes tjenester til personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse. Kommunen fikk avvik på «sikrer ikke systematisk kartlegging av brukers situasjon og mulig behov for tjeneste». Det ble også merknad på «systematisk sikre at tjenester og vedtak er i tråd med behov». Etter tilsynet ble det utarbeidet nye rutiner, og avviket ble rettet opp. Under tilsynet ble det foretatt intervju av 10 tilfeldig valgte brukere. Her kom det tydelig frem at brukerne var fornøyd med tjenestene de mottok. De opplevde at personalet var tilgjengelig og ga tilrettelagte tjenester.

Treff 28 som er kommunens lavterskeltilbud ble i 2017 drevet av brukerne, og har holdt til i ungdomsklubbens lokaler. Planen var at ansatte i psykisk helse- og rus skulle bistå med nødvendig oppfølging. På grunn av høyt

sykefravær og stor arbeidsmengde ble det gitt lite oppfølging. Man ser at dette har vært uheldig. I januar 2018 vil vi se på muligheten for å flytte treffstedet til Frivillighetssentralen.

Bo teknisk veileder har gjennom året utført ulike oppdrag knyttet til bolig. Målet er å øke muligheten for at brukere kan beholde egen bolig og bidra til økt bo evne og trivsel. Bo teknisk veileder har hatt med seg en tømrerlærling og tre stykker i arbeidspraksis.

Miljøtjenesten gir heldøgns tjenester til personer med store hjelpebehov. Det har vært fokus på å gi tilrettelagte tjenester i form av bo veiledning og bistand med praktiske gjøremål. Dette for at den enkelte bruker skal oppleve mestring og kunne være i stand til å bo i egen bolig.

Fysioterapitjenesten

To fysioterapeuter i privat praksis har vist seg å ikke være tilstrekkelig for å dekke opp behovet for fysioterapi. Ventelistene er lange og mange blir avvist. Det er misnøye blant pasienter på dette, som da må reise ut av kommune for å få behandling. De kommunale fysioterapeutene har fått forespørsel fra legene om vi kan overta behandling av pasientene pga. lang ventetid på hos de private. Det har det ikke vært stor kapasitet til.

Flyktningtjenesten

4 fast ansatte. 2 programrådgivere som har hovedansvar for skole/intro/jobb for de voksne. 2 flyktningkonsulenter (deriblant også fagleder) som har hovedansvar bosetting/sosialhjelpssøknader/bo veiledning/oppfølging av barn og unge. Men vi jobber alle litt på tvers alt ettersom hvordan de forskjellige behovene oppstår. En stor styrke for teamet er at vi samarbeider og snakker godt sammen.

Om sykefravær:

Bjørkevegen 2 har hatt flere langtidssykemeldte. Det er ikke arbeidsrelatert

Frolandsveien 1019 har hatt høyt totalfravær på grunn av utfordrende arbeidsmiljø og andre årsaker, positiv endring inn i 2018

Skotheia 21 har hatt flere langtidssykemeldte. Det er ikke arbeidsrelatert

Team Dalen har hatt langtidsfravær i etableringsfasen Psykisk helse- og rus har hatt flere langtidssykemeldte. Det er ikke arbeidsrelatert.

Helse har hatt noen langtidssykemeldte. Det er ikke arbeidsrelatert.

Fysioterapeutene har måttet overta en del av ergoterapeutens oppgaver på grunn av sykdom. Vikar for ergo ble ansatt i høst og situasjonen bedret seg.

Flyktningtjenesten har hatt en ansatt som har vært delvis sykemeldt i deler av 2017, ikke arbeidsrelatert.

Satsingsområder og måloppnåelse

- Fokus på kvalitet og brukermedvirkning
- Fokus på kompetanseutvikling
- Fokus på økonomi, oversikt og ansvarliggjøring
- Søke statlige midler
- Rapportere på ressurskrevende brukere
- Arbeid med Individuell Plan (IP)

- Arbeid med hverdagsrehabilitering
- HMS arbeid

Generelt har det vært jobbet med alle satsingsområdene.

Habilitering har fått tilført ressurser som sikrer en faglig forsvarlig tjeneste. Det jobbes med faglig videreutvikling og kompetanseheving i tjenestene

Gjennomførte aktiviteter:

- Søkt og rapportert på aktuelle statlige midler
- Jobbet med økonomi, fått god oversikt
- Psykisk helse- og rus har de siste årene hatt økt fokus på kompetanseheving i personalgruppa. I løpet av 2017 har miljøarbeider fullført videreutdanning innen psykisk helse- og rus, en miljøarbeider har fullført utdanning som sosionom og en miljøterapeut tar videreutdanning i psykisk helse- og rus. Dette er med på å gi de ansatte en større trygghet i arbeidet og er med på å øke kvaliteten på tjenestene.
- Fagdager gjennomført som planlagt for ansatt personell i bofellesskapene
- Sterkere faglig retning på tjenesteytelse, eks. ved kartlegging / baseline og styrking av miljøterapeutansvar
- Samling for støttekontakter og avlastere gjennomført juni 2017
- Vergemålssamling med repr. fra Fylkesmannen gjennomført for alle som ønsket info, både pårørende og ansatte i tjenestene gjennomført juni 2017
- 2 nabokommuner kjøper avlastningstilbud fra Froland kommune med stort hell og til glede for involverte
- Oppstart bruk av KS Læring, elektroniske kurs for ansatte, eks. Legemiddelhåndtering med passeringstest for alle ansatte i både Velferd og Omsorg. Driftes og gjennomføres i fellesskap mellom alle lederne. KS Læring benyttes som viktig plattform for felles kompetanseheving også i 2018
- Oppstart Team Dalen august 2017
- Etablering av tilpasset aktivitetstilbud på Rislandsveien 77, fungerer svært bra
- Deltakelse i Velferdsteknologi-prosjektet i Froland kommune sammen med representanter fra Omsorg
- Barnefysioterapeut melder om god effekt på barns funksjon ved forsøket på intensiv oppfølging på 3 barn over to perioder innværende år (med artikkel i fagtidsskriftet Fysioterapeuten).
- Godt tverrfaglig samarbeid rundt barn.
- Fysioterapi for voksne og ergoterapeut fortsetter med arbeidet innen hverdagsrehabilitering. Er begynt å jobbe etter metoden, men har ikke fått på plass et godt nok system for dokumentering av metoden. Birkenes kommune har bistått oss med dette og vi satser på å få på plass dette i 2018.
- Tverrfaglig samarbeid med fysioterapi/ergoterapitjenesten, hjemmetjenesten og sykehjemmet har blitt forbedret i 2017.
- Fortsatt med fallforebyggende grupper på dagsenter i omsorgsbolig, som har god effekt på brukere.

- Fysio har tatt Instruktørkurset i Sterk og Stødig og leder 1 gruppe/uke (fallforebygging for hjemmeboende).
- Mange av de eldste pas med kroniske sykdommer får behandling av kommunal fysioterapeut, oftest i hjemmet.
- Fysio behandler flere unge brukere med sykdommer som krever langvarig, ofte daglig oppfølging.
- Fysio er med på å arrangere fødselsforberedende kurs
- Fysio får oftest ansvaret for å lage rehabiliteringsplaner og trekker med andre faggrupper.
- Fysio deltar i den kommunale folkehelsegruppa. Fysio har ansvar for månedens tur i Froland.
- Ergoterapeut har fulgt opp boligsaker, søknader om bil og biltilpasninger.
- Det er godt samarbeid mellom Frolandia fysioterapi og kommunale fysioterapeuter med hensyn til behandling av barn og voksne.

NAV

NAV og Psykisk helse/rus opplever fortsatt at boligproblematikken er en stor utfordring og krever mye samarbeid. Det er fortsatt utfordringer når det gjelder midlertidige boliger, jfr. krav i Lov om Sosiale tjenester i NAV. Aktiv i Froland fungerer godt og samarbeidet er utvidet slik at det er mulig å stille aktivitetskrav til alle som søker om økonomisk sosial støtte.

NAV Froland rapporterer hver måned til rådmann og fylkets NAV-direktør via målekort i forhold til oppnåelse. I tillegg lages det månedlige oppdateringer på utbetaling av kommunal sosialhjelp som er tilgjengelige for kommunens administrasjon.

Team flyktning inn i NAV har vært en viktig og riktig avgjørelse. Dette gjelder både for NAV som kommunens organisasjon og for flyktningkonsulentene som har fått et større kollegafellesskap og fagområde å spille på. Videre er dette en styrke for det totale hjelpe- og støttarbeidet som utføres i forhold til de flyktningene som har kommet til Froland.

Økonomi og gjeldsrådgiver har også kommet inn i NAV, og det styrker arbeidet i forhold til de innbyggerne i Froland som har utvidet behov for hjelp og økonomisk veiledning i hverdagen.

Veien videre for NAV Froland

1.mai 2017 ble den statlige delen av NAV Åmli overført fra Åmli til NAV Froland. Bakgrunnen for dette var Åmli kommunes ønske om todelt ledelse. Stat valgte da av personellmessige og faglige begrunnelser å overføre den statlige delen til NAV Froland. I praksis betyr dette 1,5 stillinger som har flyttet sitt kontor til Froland. Dette er en utfordring da de ansatte ved kontoret må arbeide på to ulike arbeidsbenker (Froland/Åmli), og ikke minst to ulike arbeidsmetoder, da den sosialfaglige delen i Froland er integrert og likestilt med den statlige delen.

Videre er beslutningen om sammenslåing av NAV Aust-Agder og NAV Vest-Agder et tema som påvirker kontorene lokalt. I Vest-Agder arbeides det med å regionalisere NAV-kontorene, og de samme signalene sendes til Aust-Agder uten at det er tatt noen beslutning enda. Hva dette vil føre til for NAV Froland er usikkert.

Flyktningtjenesten

Bosetter flyktninger og følger de opp i 5 år. Har ansvaret for gjennomføring av Introduksjonsprogram og ferieprogram, samt bo veiledning

Hadde mål om 30 bosatte i 2017. Fordi vi tok en stor familie endte vi på 36 bosatte og tok dermed 6 stk. fra 2018-lista. Så da kommer det bare 4 til i 2018. Vi gjennomførte ferieprogram i vinterferien, sommerferien og høstferien samt en aktivitetsdag kr.himmelfartsdag. Siste dag før juleferien hadde vi en julefest. Vi holder budsjettet vårt og forventer ca. samme inntekter i 2018 som i 2017.

Gjennomføring av vedtatte politiske mål og prioriteringer

Ungdom og rus var et målområde som Velferd skulle prioritere i perioden 2017-2020. Arbeidet til SLT koordinator et viktig tiltak i denne forbindelse.

SLT-koordinator har ansvar for ungdoms kontrakter og ungdomsoppfølging i kommunen. Hun har hatt møter med forebyggende enhet ved Agder politidistrikt hver 14. dag. SLT-koordinator har hatt to ungdoms kontrakter og to ungdommer har gjennomført ungdomsoppfølging i 2017. I samtaler med ungdom har SLT-koordinator gjennomført deler av HAP-programmet (hasjavvenning) for å hjelpe dem til å finne motivasjon til en rusfri hverdag. Hun har i samarbeid med helsesøster hatt undervisning på ungdomstrinnet i forhold til rusmidler og holdninger. Dette sees på som en viktig del av det forebyggende arbeidet, og det er ønskelig å fortsette med dette fremover. SLT-koordinator er blitt med i en arbeidsgruppe som skal utarbeide handlingsplan for «Vold i nære relasjoner». Dette arbeidet fortsetter i 2018.

Trafikksikker kommune

Det er blitt jobbet med å oppdatere retningslinjer og reglement for arbeidsrelatert ferdsel i trafikken.

Økonomi

Regnskapet viser et mindre overskudd for Velferd i 2017, det til tross for at enkelte avdelinger som tidligere rapportert, går med underskudd.

Virksomhetsleders vurdering

Virksomheten har i 2017 hatt et høyt aktivitetsnivå. Antall brukere innen enkelte områder har økt og med det har også antall årsverk blitt økt for å sikre forsvarlige tjenester. Det har vært et relativt høyt sykefravær i enkelte avdelinger, det aller meste er ikke arbeidsrelatert. Det har vært jobbet godt med sykefraværsoppfølging.

Det har blitt jobbet med boligprosjekter i 2017. Nytt bofellesskap, ombygging av Helsehuset og tett samarbeid med Mølla Vekst AS i forhold til ombygging og flytting til nye lokaler i 2019. I tillegg er det jobbet med planlegging av fengselshelsetjenester. Disse prosjektene fortsetter inn i 2018.

Det er en sammensatt virksomhet med mange fagområder og arbeidsfelt. Det er et godt samarbeid

mellom alle avdelinger internt i virksomheten, samt eksterne samarbeidspartnere, og vi jobber stadig mot nye måter å jobbe mer hensiktsmessig fremover for å sikre

gode, forsvarlige og effektive tjenester for våre innbyggere.

Barn og Helse

Familiens hus – Helsestasjon – Barneverntjeneste – Barnehager

Virksomhetsområde

Barn og helse har følgende barnehager og tjenester under seg:

- Blakstadheia barnehage - Bliksåsen barnehage – Gårdsbarnehagen – Kringletoppen barnehage
- Familiens hus: Helsestasjon – Barnevern – Barnehagekontor

Nøkkeltall / Statistikk

Antall barn pr 31.12.17 er 148 barn i de kommunale barnehagene. De private barnehagene har 166 barn. Mykland barnehage har 15 barn og ligger under Mykland oppvekstsenter.

Totalt er det 329 barn i barnehage i Froland, en nedgang på 20 barn fra 2016.

Organisering / Personalsituasjon / Sykefravær:

Barnehage	Avd	Barn	Årsverk
Bliksåsen	4	52	13
Blakstadheia	4	54	13
Kringletoppen	2	27	6,5
Gårdsbarnehagen	1	15	3,3
Spesialunderv.			3,5
Administrasjon			2,3
Froland barnehage	11	148	41,6
			årsverk – 59 ansatte

Spesialpedagogisk hjelp har blitt noe redusert høsten 2017. Det er i alt 8 barn som mottar 20 timer spesialpedagogisk hjelp. Spesialpedagogene brukes også til foreldreveiledning og veiledning av personal.

Vi har i dag 4 lærlinger i Bliksåsen, Kringletoppen og Blakstadheia barnehage og hvor det nå er ansatt egen lærling koordinator. I tillegg har vi praksiskandidater og studenter i barnehagene.

Tjeneste	Årsverk	Ansatte
Barneverntjenesten	6,3	8
Helsestasjonstjenesten	4,94	6

Private barnehager	Avdelinger	Barn
Eikely	6	109
Froland Musikkbarnehage	4	57

Fraværstallene:

Barn og Helse	Totalt	Korttid	Langtid
Årsmelding 31.12.16	8,15	1,71	6,43
Årsmelding 31.12.17	8,44	2,22	6,22

Nærværstallene er nå stabile, noe vi er fornøyd med. Målet er fortsatt å redusere fraværet, gjerne ned mot 5-8%. I saker hvor fraværet er arbeidsmiljørelatert har vi bistand fra Agder Arbeidsmiljø. Fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet er skjerpet inn.

Satsingsområder og måloppnåelse

Visjonen for Froland barnehage: **GODE BARNDOMSMINNER**

Satsningsområde: **LEK OG RELASJONER**

Mål: Hver barnehage lager egne mål og prioriteringer

Satsningsområde for Familiens hus: TIDLIG INNSATS

Mål: **Familiens hus skal ha en åpen dør og være et samordnede tilbud for barn, unge og familier med fokus på forebyggende tiltak.**

Seksjonslederne for **barnehagene** har felles målsetting som team: «Vi som team ønsker å skape en kultur preget av raushet overfor hverandre slik at vi står sammen i motgang og gleder oss over hverandres fremgang».

Alle barnehagene, både kommunale og private, møtes 1 gang i måneden for diskusjoner, informasjon og erfaringsutveksling.

Alle barnehagene gjennomførte den nasjonale foreldreundersøkelsen, resultatene ligger på barnehagefakta.no.

Skjønnsstilskudd fra Fylkesmannen har gitt oss mulighet til å sertifisere 13 COS-P veiledere som har foreldreveiledningskurs.

Vi har hatt 3 kursrekker i 2017 og en del individuelle kurs for å styrke foreldre i rollen som omsorgspersoner. Erfaringene er udelte positive og dette er noe vi vil satse på også fremover.

Helsestasjonen fikk tilskudd fra Helsedirektoratet som gav oss muligheten til å styrke helsestasjonen med 0,7 årsverk i 2017, noe vi håper å kunne fortsette med. Nye retningslinjer fra Helsedirektoratet gjør at arbeidet på helsestasjonen må legges noe om, det blir behov for mer tid med hver enkelt barn og foreldre.

Nøkkeltallene viser at det er en nedgang i antall fødte barn:

- 52 som har møtt til svangerskapskontroll
- 62 fødte barn som har vært til 8 ukers kontroll.
- 60 hjemmebesøk innen 2 uker etter hjemkomst.
- 80 fullførte 2-års kontroller
- 84 fullførte 4-års kontroller
- 99 fullførte helseundersøkelser innen utgangen av 1.trinn
- Jordmor har kjørt 2 svangerskapsforberedende kurs i 2017 hvor 9 par deltok
- 40 jenter har tatt imot tilbudet om gratis HPV-vaksine

Barneverntjenesten opplever en jevn strøm av meldinger og oppfølging av aktive saker.

Nøkkeltallene er stabile:

- 50 mottatte meldinger siste halvår
- 58 barn har hjelpetiltak i hjemmet
- 11 barn bor i fosterhjem
- 26 barn som bor i Froland og har tilsynsperson
- 1 sak med Familieråd som metode

Barneverntjenesten har klart å oppfylle kravene slik at fristene er overholdt siste halve år, noe vi er meget stolte av.

Gjennomføring av vedtatte politiske mål og prioriteringer

Kommuneplan, 2017 – 2029 i samfunnsdelen står det at Froland kommune skal ha trygge og gode oppvekstvilkår. «Kommunens barn og unge skal ved etableringen av Familiens Hus ... gis de beste muligheter til å utvikle seg til selvstendige og trygge voksne». Familiens hus ble formelt etablert juni 2016, men først samlokalisert juni 2017 i sentrum av Osedalen. Virksomhetsleder er felles for barnehagene, helsestasjonen og barneverntjenesten.

Tidlig innsats i tverretattlig samarbeid hvor familier vil få hjelp tidligere enn før er målet. Tverretattlig samarbeid et meget nyttefullt og vi har etablert ressursteam i barnehagene. Ressursteam er et møte 1 gang per måned hvor foreldre og barnehage kan drøfte saker hvor barn bekymrer sammen med barnevern, PPT, helsestasjon og barnehagekontor.

HFU – helsestasjon for ungdom åpnet september 2017. Dette er et flott tilbud til ungdom mellom 13-20. Det er åpnet hus hver mandag hvor unge har mulighet for å møte helsesøster og lege.

Kommunestyret vedtok barnehageplanen i 2015 med konkrete mål og prioriteringer:

«Videreutvikle barnehagen og ha tilstrekkelig med barnehageplasser». Vi har et par år med en nedgang i antall barn i barnehagealder. Dette gjorde at vi blant annet valgte å legge ned Froland Friluftsbarnehage. Alle som ønsker plass i barnehage får et tilbud om det om de søkte innen fristen. Det er behov for en revidering av ny barnehageplan i 2018.

Det ble i 2017 gjennomført skriftlig tilsyn med alle barnehagene i Froland for å sikre at barnehagene følger

barnehageloven etter følgende tema: Foreldresamarbeid, foreldrebetaling, opplysningsplikt til sosialhelsetjenesten og barneverntjenesten, samt helsekontroll av barn og personale.

Det ble i tilsynet ikke avdekket brudd på regelverket, men noen merknader som nå er rettet opp i.

Trafikksikker kommune

Alle de kommunale barnehagene fikk anerkjennelsen som trafikksikker barnehage i 2016, dette er nå implementert i alle årsplanene og i de pedagogiske planene med trafikkforståelse til barn i barnehagene.

Økonomi

Endring i tjenesten gir merforbruk på lønn under administrasjon. Overgang til nytt økonomisystem har gitt oss utfordring med å holde et ryddig regnskap, noe vi vil endre på i 2018.

Familiens hus ved **barnevern - helsestasjon – barnehagekontor** har til sammen et positivt resultat. Dette kan forklares med at midler til ungdom på institusjon er satt av i budsjettet uten at det er brukt

Kommunale barnehager har til sammen et overskudd ved årsslutt. Nedleggelse av Friluftsbarnhagen er årsaken til det meste. Vi har også fått dekket inn for mye betalt pensjon og sykelønnsrefusjon som gir et positivt resultat.

Private barnehager fikk et merforbruk på 1 mill. Dette forklares med at satsen på kommunalt tilskudd er økt betraktelig i 2017, noe som skal reguleres bedre.

Gjestebarn-utgifter ble mye lavere enn budsjettet, noe som gav oss et betraktelig bedre resultat enn fryktet. Det var en nedgang i antall gjestebarn fra 19 til 15 barn høsten 2017.

Redusert foreldrebetaling gir oss nå større utgifter enn tidligere tenkt. Det er 35 foreldre som har fått innvilget redusert betaling, en utgift på 540 000 for 2017.

Virksomhetsleders vurdering:

Familiens hus og etableringen er et spennende prosjekt. Det er stor aktivitet med foreldreveiledning av våre COS-P veiledere.

Engasjementet fra alle er stort og forventningene er høye. Det vil kreve tid for å lykkes med denne prosessen. Men med dyktige medarbeiderne som hver dag ønsker å gjøre en forskjell, så håper vi å lykkes i arbeidet med å hjelpe utsatte familier tidlig.

Barneverntjenesten i Froland er av få som ikke er slått sammen med andre kommuner. Det har tidvis vært stort press med økt arbeidsmengde og alvorlige saker. Det er sårbart i små tjenester.

Helsestasjonen har et stabilt personal med litt økning i personalet som følge av inntak av flyktninger og befolkningsvekst.

Helsestasjon for ungdom (HFU) er nå igang og skal gi gode tjenester til unge ift fysisk og psykisk helse, et tilbud vi ikke har hatt tidligere.

De kommunale barnehagene driver et godt arbeid til barn og familier i Froland. Den enkelte barnehage har sine mål

og har alle fokus på å gi det enkelte barn den beste og viktige starten.

Virksomhetsleder Barn og Helse
Gry Reiulfsen
12.02.18

Omsorg

Virksomhetsområde

Virksomheten omfatter tjenestene:

- Felles tjenester med omsorgsleder, sykepleiefaglig rådgiver, fagkonsulenter og IT konsulent
- Froland alders- og sykehjem med 36 langtids og korttidsplasser samt 3 aldershjems plasser
- Fellestjenester sykehjem med kjøkken, vaskeri og renhold
- Hjemmesykepleien med sykepleietjenester til hjemmeboende brukere
- Hjelpeordninger for hjemmet med hjemmehjelp og ambulerende vaktmester
- Dagsenter for hjemmeboende demente med sosiale og kulturelle aktiviteter

Nøkkeltall / Statistikk

	2016	2017
Beleggsprosent Froland sykehjem	99,72	102,74
Korttidsopphold	991 døgn	993 døgn
Avlastningsoppdhold	191 døgn	320 døgn
Dagpasienter	18	18
Annet botilbud	20	16/669 døgn
Tildeling av leiligheter	10	21
Antall brukere i hjemmesykepleien	184	216
Antall brukere hjemmehjelp	94	97
Totalt antall brukere av hjemme-tjenester	208	237
Gjennomsnittsalder brukere hjemme-tjenester	75 år	75 år
Antall trygghetsalarmer	61	60
Antall klager	1	2

Organisering / Personalsituasjon

Stillingshemler fordelt på tjenester:

- Fellestjenester i omsorg 3,9 årsverk
- Velferdstiltak for eldre 1,75 årsverk
- Froland alders- og sykehjem 34,4 årsverk
- Fellestjenester for sykehjemmet 6,9 årsverk
- Hjemmesykepleien 22,0 årsverk
- Hjelpeordninger for hjemmet 7,1 årsverk
- **Sum årsverk 76,05 årsverk**
- Læringer helsefag 4,0 årsverk

Fravær for den enkelte tjeneste i %:

Avdeling	Totalt 2016	Totalt 2017
Fellestjenester i omsorg	1,77	1,04
Dagsenter for hjemmeboende	1,31	0,61
Froland alders- og sykehjem	8,02	8,04*
Fellestjenester for sykehjemmet	5,15	
Hjemmesykepleien	8,00	7,65
Hjelpeordninger for hjemmet	6,39	7,17
Gjennomsnitt for virksomheten	7,27	7,29

* Er i 2017 inkludert Fellestjenestene (kjøkken, vaskeri, renhold)

Satsingsområder / Mål

Virksomhetens visjon: Trygghet, medbestemmelse, respekt og livskvalitet

- Fokus på kvalitet og brukertilfredshet
- Utvikle gode pasientforløp ved deltagelse i landsomfattende læringsnettverk
- Utarbeide plan for kompetanseheving med fokus på formell videreutdanning
- Søke fylkesmannen om midler til kompetanseheving
- Rekruttere og beholde kompetent personale
- Rapportere på ressurskrevende brukere
- Planlegge ferieavviklingen
- Utarbeide plan for vernetjenesten
- Fokus på trafikkssikkerhet
- Renovering av rom/bad på sykehjemmet

Måloppnåelse

- Etablert forbedringsteam som jobber med gode pasientforløp
- Utarbeidet kompetansehevingsplan.
- Mottatt kompetansehevingsmidler fra fylkesmannen.
- Avviklet hovedferieperioden. Nødvendig med innleie fra vikarbyrå
- Utarbeidet plan for vernetjenesten
- 2 rom/bad totalrenovert på sykehjemmet
- Det blir stadig vanskeligere å rekruttere fagpersonell til små stillingsstørrelser

Gjennomføring av vedtatte politiske mål og prioriteringer

Det jobbes kontinuerlig med å sikre målsettingen «Det skal være gode og trygge tjenester for eldre og andre med særlige behov»

I 2017 har virksomheten sammen med de fleste kommuner i Agder gjennom avtaler og prosjektarbeid gjort klar for å ta i bruk Velferdsteknologi på en trygg og

riktig måte. De første prosjektene i Froland kommune starter tidlig i 2018.

Gjennom satsningen «Gode pasientforløp» mener vi å oppnå jevnere og bedre kvalitet på de tjenester vi leverer, og med dette medvirke til måloppnåelse.

Trafikksikker kommune

I forbindelse med utførelse av kommunale tjenester er det innen hjemmetjenestene det er fokus på trafikksikkerhet i virksomheten.

I 2017 er dette fulgt opp med generelle informasjon/påminnelser om viktigheten av vi som kommunalt ansatte skal opptre med forsiktighet i trafikken. Det er delt ut refleksbånd til alle ansatte. Det er ikke rapportert noen uhell/skader på personell eller biler i kommunalt oppdrag.

Økonomi

Sluttresultatet for virksomhetens regnskap i 2017 viser et merforbruk på kr. 1.515.308,-, dvs. 2,8 % mer enn budsjettet.

Det har på et tjenesteområde vært et betydelig merforbruk (sykehjemmet). Her har merforbruket i 2017 over 3 millioner. D Korrigertette kommenteres særskilt i virksomhetsleders vurdering.

Felles innsats i virksomheten for å redusere utgifter og refusjon/inntekter over budsjett samt øremerkede midler fra stat gjør at vi ikke har et større merforbruk.

Virksomhetsleders vurdering

Virksomheten har hatt svært høy aktivitet i 2017. Det stilles økende krav til kapasitet og kompetanse når sykehuset melder utskrivningsklare pasienter. Vi har stort sett hele tiden hatt overbelegg på sykehjemmet, og mange faglige problemstillinger som har vært både tid, ressurs- og kompetansekrevende. Dette gjenspeiler merforbruket til personell og medisiner/medisinsk utstyr.

Presset forplanter seg til andre deler av vårt tjenestetilbud, og det er gitt mer omfattende tilbud til brukere i Furutoppen enn hva boformen er tenkt å skulle dekke. Hjemmesykepleien har i flere perioder hatt brukere som blir fulgt opp det meste av døgnet i eget hjem.

Personalet deltar aktivt i de endringer/omstillinger som gjøres i virksomheten. Det er et godt samarbeidsklima med fagforeningene/verneombud.

Personalet har deltatt på mange kompetansehevende kurs/seminar. Det jobbes aktivt med å videreformidle denne kunnskapen internt i virksomheten med planmessig kompetanseoverføring. (internkurs, veiledning etc.). Det er også startet et arbeid med å tilegne seg kompetanse ved hjelp av nettbaserte kurs, kommunen har valgt KS Læring som plattform. Virksomheten har 3 helsefaglæringer hvorav en fullførte fagbrev i 2017.

Deltagelsen i det landsomfattende læringsnettverket Gode pasientforløp er krevende. Målet med endringsarbeidet er at alle brukere uansett hvor de mottar tjenester for sitt helsebehov (kommuner, sykehus) skal bli hørt og medvirke til fremming av egen helse – «Hva er viktig for deg?». Satsningen som er i regi av Folkehelseinstituttet (Kunnskapssenteret) og KS startet i 2013 og avsluttes i 2018. Arbeidsmetodene er innarbeid i vår organisasjon etter en standard som er tilnærmet lik i Agderkommunene og sykehusene (og landet forøvrig). Arbeidet vil bli fulgt opp i samarbeid med fylkes undervisningssykehjem (Feviktun/Grimstad).

Gjennom samarbeidet i Østre Agder regionen er virksomheten med på storsatsning innen velferdsteknologi m.m. hvor alle kommuner på Agder deltar. Mot slutten av året etablerte kommunen det lokale Velferdsteknologiprogrammet, og en prosjektgruppe planla som første delprosjekt utskifting av analoge trygghetsalarmer til digitale trygghetsalarmer. Dette skjer i januar 2018. I de kommende år vil det bli gjennomført flere prosjekt.

Kommunen har også etablert en egen prosjektgruppe m/prosjektleder som skal starte planarbeidet med bygging av nye sykehjemsplasser.

Sykefraværet for virksomheten er som i 2016. Det blir arbeidet kontinuerlig med å analysere årsaker til fravær, og hver enkelt sykemeldt blir fulgt opp etter plan/rutiner. Det registreres at det i svært liten grad er arbeidsrelaterte forhold som er årsak til fravær. Vi har kontinuerlig fokus på mulige årsaker til sykefravær, bl.a. i samarbeid med vår bedriftshelsetjeneste og intern HMS arbeidsgruppe. Vi er svært bevisst på bruk av tekniske hjelpemidler og gode arbeidsmetoder for å minimere belastninger i arbeidssituasjonen.